

Päivi Kangas

SAATAVIEN PERINTÄ PIENYRITTÄJÄN NÄKÖKULMASTA

Liiketalouden koulutusohjelma

2012

SAATAVIEN PERINTÄ PIENYRITTÄJÄN NÄKÖKULMASTA

Kangas, Päivi
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma
Maaliskuu 2012
Ohjaaja: Lehtonen, Suvi
Sivumäärä: 54
Liitteitä: 0

Asiasanat: Perintä, viivästyskorko, velan vanhentuminen

Pienyrittäjällä laskutusta ja saatavien perintää hoitaa usein yrittäjä itse, yrittäjän puoliso tai joku työntekijöistä oman työnsä ohella. Ongelmana on, että laskutusta ja perintää sivutoimisesti hoitava on oman alansa ammattilainen, mutta ei välttämättä kovin perehtynyt taloushallintoon ja juridiikkaan.

Yrittäjälle asiakassuhteet ovat tärkeitä ja perintätoimiin ryhtyminen saatetaan kokea kiusalliseksi ja asiakassuhdetta vaarantavaksi. Saatavien nopea kotiuttaminen on kuitenkin erityisen tärkeää pienyrittäjälle ja huonoina taloudellisina aikoina merkitys vain korostuu. Erääntyneet saatavat muodostavat kustannuksia ja myös kasvavan riskin luottotappiosta. Kun perintä hoidetaan asiallisesti ja valitaan oikeat keinot, niin perintään voidaan ryhtyä asiakassuhdetta katkaisematta.

Työ alkaa teemahaastattelulla, jossa haastatellaan kolmea yrittäjää, joiden yrityksissä työskentelee 1-15 henkilöä. Tällä haastattelulla saadaan selville, mistä asioista yrittäjät tarvitsevat lisää tietoa liittyen lakeihin, jotka sääntelevät laskutusta ja perintää.

Työn teoriaosassa on lähteenä käytetty lähinnä lakeja ja oikeudellista kirjallisuutta. Työssä käsitellään viivästyskorkoa, ja erityisesti sen määräytymistä kuluttaja- ja yritys-saatavissa. Maksuajat käydään läpi lyhyesti. Vapaaehtoista perintää käydään läpi laajasti ja esitellään eri perintämuotoja. Kuluttajasaatavien ja yrityssaatavien perintätoimien aikarajat ja perintäkulut selvitetään perusteellisesti. Maksusopimuksen tekoon annetaan konkreettisia ohjeita. Tratta ja tratan protestointi on mukana osana yrityssaatavien perintää. Perintätoimiston valinnasta annetaan vinkkejä ja vaihtoehtoja itse toteutettavalle perinnälle.

Velan vanhentuminen selvitetään ja siihen liittyen vanhentumisajat ja vanhentumisen katkaiseminen sekä vapaamuotoisesti että oikeudellisesti. Lopuksi työssä esitellään lyhyesti EU:n maksuviivästysdirektiiviä, joka on pantava täytäntöön 16.3.2013 mennessä.

Työn lopputuloksena on tiivis tietopaketti yrittäjälle juuri heidän toivomistaan asioista. Aihealueet on käyty läpi pienyrittäjän näkökulmasta ja runsaalla otsikoinnilla ja kappalejaolla pyritty saamaan siihen muotoon, että sitä olisi helppo käyttää.

DEBT COLLECTION FROM THE PERSPECTIVE OF AN ENTREPRENEUR OF A SMALL-SIZED COMPANY

Kangas, Päivi
Satakunta University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Administration
March 2012
Supervisor: Lehtonen, Suvi
Number of pages: 54
Appendices: 0

Keywords: debt collection, penalty interest, debt limitation

As an entrepreneur of a small-sized company, invoicing and debt collection are often taken care of by someone alongside their own work. The problem is that often this person is not necessarily very familiar with financial management and legal affairs.

For an entrepreneur, client relationships are important and debt collection can be considered as embarrassing or even risky to a customer relationship. Rapid debt repatriation, however, is especially important for a small entrepreneur, especially during bad economic times. When debt collection is treated with respect and the correct means are chosen, it can be done without breaking the customer relationship.

The thesis begins with a theme interview to find out what kind of additional information entrepreneurs need regarding the laws which regulate invoicing and debt collection.

In the theoretical part, mainly laws and legal literature are used as source information. The thesis deals with penalty interest, and, in particular, its determination in consumer and enterprise debts. Payment times are gone through briefly. Voluntary collection is dealt with in detail as various forms of debt collection are introduced. Consumer and corporate debt recovery action time limits and collection charges are thoroughly explained. Concrete instructions are given to make payment agreements. The draft and the protest of draft is included as part of corporate debt collection. Hints are given regarding the choice of debt collection agency, as well as alternatives when debt collection is carried out without using an agency.

Debt limitation is explained, together with the related limitation periods and the severance of a limitation period, both informally and legally. Finally, this thesis describes briefly the directive of the European Parliament and of the Council on combatting late payment in commercial transactions which must be implemented by 16.3.2013.

The main result of this thesis is a concise information package for an entrepreneur of a small-sized company regarding debt collection. The structure of the thesis is aimed at making the material easy to use.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	7
2	OPINNÄYTETYÖSUUNNITELMA.....	8
2.1	Opinnäytetyön ongelma	8
2.2	Opinnäytetyön taustaa	8
2.3	Viitekehys	8
2.4	Käytettävät menetelmät ja aineiston kerääminen.....	8
2.5	Teemahaastattelun teemat	9
3	HAASTATTELUN TULOKSET	10
4	LASKUN LÄHETTÄMINEN	12
5	VIIVÄSTYSKORKO	13
5.1	Viivästyskoron määräytyminen	13
5.1.1	Kuluttajan ja kulutushyödykkeen käsite	14
5.1.2	Elinkeinoharjoittajan käsite.....	14
5.1.3	Yritysvelallinen.....	14
5.1.4	Viivästyskoron sovittelu	15
5.1.5	Koronkiskonta.....	16
5.2	Viitekorko ja viivästyskorko	16
5.3	Korkosäännökset.....	17
5.4	Viivästyskoron laskeminen	18
5.5	Viivästyskoron merkitseminen laskuun	19
6	MAKSUAIKA	19
7	VAPAAEHTOINEN PERINTÄ.....	20
7.1	Yleistä	20
7.2	Velallisen oikeus saada tietoja	20
7.3	Hyvä perintätapa	21
7.3.1	Saatavan oikeellisuus	22
7.3.2	Harhaanjohtamiskielto ja toimeksiannosta maksaminen	22
7.3.3	Hyvän perintätavan vastaiset menettelytavat	22
7.4	Perintämuodot ja -aikataulu	23
7.4.1	Kirjeperintä	24

7.4.2	Puhelinperintä	25
7.4.3	Sähköiset viestintävälineet	26
7.4.4	Henkilökohtainen perintä	26
7.5	Maksusopimus	27
7.6	Kuittaus	28
7.7	Kuluttajasaatavan perintä	29
7.7.1	Kuluttajasaatavien perintäkulut.....	30
7.7.2	Velallisen kokonaiskuluvastuu kuluttajasaatavan perinnässä.....	32
7.7.3	Lisäsaatava ja saatavien yhdistäminen.....	32
7.7.4	Perintätoimien aikarajat kuluttajasaatavien perinnässä.....	32
7.7.5	Arvonlisävero kuluttajaperinnässä	34
7.8	Yrityisperinnän perintäkulut	34
7.9	Tratta	34
7.10	Konkurssiuhkainen maksukehotus.....	36
8	VAIHTOEHDOT ITSE TOTEUTETULLE VAPAAEHTOISELLE PERINNÄLLE	36
8.1	Perintätoimiston valinta	37
8.2	Asianajo- ja lakiasiaintomistot perinnässä.....	38
9	VELAN VANHENTUMINEN	39
9.1	Yleistä	39
9.2	Vanhentumisaika ja sen alkamisajankohta.....	40
9.2.1	Eräpäivästä on sovittu	40
9.2.2	Eräpäivästä ei ole sovittu	40
9.2.3	Korvausvelan vanhentumisajan alkaminen.....	41
9.2.4	Muut tapaukset	42
9.3	Velan vanhentumisen katkaiseminen	42
9.3.1	Katkaisutoimien kohdistaminen.....	42
9.3.2	Velan vanhentumisen katkaiseminen vapaamuotoisesti	43
9.3.3	Velan vanhentumisen oikeudelliset katkaisutoimet	44
9.4	Vanhentumisen katkaisemisen vaikutukset.....	46
9.5	Vanhentumisen vaikutukset velan perintään.....	46
9.6	Saatavan lopullinen vanhentuminen	47
10	EU:N MAKSUVIIVÄSTYSDIREKTIIVI	48

10.1 Viivästyskorko	48
10.2 Korvaus perintäkuluista	49
10.3 Maksuaika	49
10.4 Riidattomien saatavien oikeudellinen perintä	50
10.5 Maksuviivästysdirektiivin vaikutukset.....	50
11 LOPUKSI.....	51
LÄHTEET.....	53

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön aiheena on selvittää, millaisia tietoaaukkoja pienyrittäjällä on liittyen lakeihin, jotka sääntelevät laskutusta ja perintää. Tarkoituksena on tehdä kolmeen yritykseen tietopaketti asioista, joista he tarvitsevat lisää tietoa. Asian selvittämiseksi haastatellaan kolmea pienyrittäjää. Näille yrittäjille on yhteistä, kuten useimmille pienyrittäjille, että laskutusta ja perintää hoitavat yrityksessä usein yrittäjä itse, yrittäjän puoliso tai joku työntekijöistä oman työnsä ohella. Merkittävää siis on se, että yrittäjät ja työntekijät ovat ammattilaisia omassa varsinaisessa työssään, eivätkä yleensä ole taloushallinnon ammattilaisia.

Työn aihe valikoitui osaksi sen kautta, että olen itse aikaisemmin työskennellyt perheyriyksessä sekä keskustellut paljon muiden yrittäjien kanssa. Saatavien nopea kotiuttaminen on erityisen tärkeää pienyrittäjälle ja huonoina taloudellisina aikoina merkitys vain korostuu. Toivon tämän opinnäytetyön hyödyntävän yrityksiä ja auttavan arjen kiireissä löytämään nopeasti vastauksia haluttuihin asioihin. Työssä on käytetty runsaasti otsikoita, jotta haluttu asia löytyy nopeasti sisällysluettelosta.

Haastattelun tulokset olivat hyvin yhtenäisiä kaikilla yrittäjillä. Yrittäjien tarpeiden pohjalta työhön on valikoitunut käsiteltävä sisältö. Neljännessä luvussa painotetaan laskutuksen nopean aikataulun hyötyjä. Viidennessä luvussa käsitellään viivästyskorkoa ja erityisesti sen määräytymisen eroja kuluttaja- ja yrityssaatavissa. Kuudennessa luvussa käydään lyhyesti läpi maksuajat. Seitsemännessä luvussa käsitellään laajasti vapaaehtoista perintää, kuten hyvää perintätapaa ja käydään läpi erilaisia perintämuotoja. Luvussa selvitetään myös kuluttaja- ja yrityssaatavien eroja erityisesti perintäkulujen ja perinnän aikarajojen osalta. Kahdeksannessa luvussa esitellään vaihtoehdot itse toteutettavalle vapaaehtoiselle perinnälle. Yhdeksäs luku käsittelee velan vanhentumisen pääpiirteitä, jotka jokaisen yrittäjän olisi hyvä tietää. Viimeiseksi kymmenennessä luvussa esitellään EU:n maksuviivästysdirektiivin tärkeimpiä kohtia aihealueeseen liittyen.

Työn ulkopuolelle jätettiin kokonaan oikeudellinen perintä yrittäjien toivomuksesta. Tästä aiheesta ei katsottu haluttavan tarkempaa tietoa, vaan kaikki totesivat siihen tilanteeseen jouduttaessa käyttävänsä perintätoimistoa tai lakitoimistoa.

2 OPINNÄYTETYÖSUUNNITELMA

2.1 Opinnäytetyön ongelma

Työssä tarkastellaan mitä puutteita saatavien hallinnassa ja perinnässä pienyrittäjillä on liittyen siihen mitä lait asioista sanovat. Pienessä yrityksessä yleensä laskutusta hoitaa yrittäjä itse tai joku muu henkilö oman työnsä ohessa. Olettamukseni mukaan yrittäjät tarvitsevat lisää tietoa laeista, jotka laskutusta ja perintää sääntelevät. Haastattelun avulla selvitetään, mistä yrittäjät tuntevat itse tarvitsevansa lisää tietoa ja tietävätkö yrittäjät laeista, jotka asioita sääntelevät. Tavoitteena oli saada yrittäjille helposti käytettävä tietopaketti juuri niistä asioista, joita he pitivät tärkeinä.

2.2 Opinnäytetyön taustaa

Yrityksessä rahavirtojen hallitseminen on tärkeää menestymisen kannalta. Tehokas saatavien hallinta nopeuttaa rahakiertoa. Asioiden taustojen tunteminen antaa yrittäjälle varmuutta hoitaa omia saataviaan. On helpompaa olla perinnässäkin tehokas ja jämäkkä kun tietää tekevänsä lain mukaisesti ja olevansa oikeassa.

2.3 Viitekehys

Tässä tutkimuksessa tutkitaan teemahaastattelun perusteella yrityksiä, joissa on alle 20 työntekijää. Saatavilla tarkoitetaan tässä sekä erääntymättömiä että erääntyneitä saatavia. Perinnällä tarkoitetaan sellaisten saatavien perintää, jotka ovat jo erääntyneet ja edelleen maksamatta ja kaikkia niitä toimenpiteitä, joilla velallinen yritetään saada maksamaan velkansa.

2.4 Käytettävät menetelmät ja aineiston kerääminen

Opinnäytetyöni tutkimuksen menetelmä on kvalitatiivinen teemahaastattelu. Kohdennettu haastattelu eroaa muista tutkimushaastattelun lajeista. Teemahaastattelussa haastattelu kohdennetaan tiettyihin teemoihin, joista keskustellaan. Yksityiskohtaisten ky-

symysten sijaan haastattelu etenee tiettyjen keskeisten teemojen varassa. Tämä vapauttaa pääosin haastattelun tutkijan näkökulmasta ja tuo tutkittavien äänen kuuluviin. Teemahaastattelu ottaa huomioon sen, että ihmisten tulkinnat asioista ja heidän asioille antamansa merkitykset ovat keskeisiä, samoin kuin sen, että merkitykset syntyvät vuorovaikutuksessa. Teemahaastattelussa haastattelun aihepiirit ovat kaikille samat. Teemahaastattelusta puuttuu strukturoidulle lomakehaastattelulle luonteenomainen kysymysten tarkka järjestys ja muoto, mutta se ei ole täysin vapaa niin kuin syvähaastattelu. (Hirsjärvi & Hurme 2008, 47-48.)

Haastattelun etu on ennen kaikkea joustavuus. Siinä on haastattelijalla mahdollisuus toistaa kysymys, oikaista väärinkäsityksiä, selventää ilmausten sanamuotoa ja käydä keskustelua haastateltavan kanssa. Joustavaa on myös se, että kysymykset voidaan esittää siinä järjestyksessä kuin tutkija katsoo aiheelliseksi. Tärkeintä on saada mahdollisimman paljon tietoa halutusta asiasta. Haastattelun onnistumisen kannalta suositellaan, että haastateltavat voisivat tutustua kysymyksiin, teemoihin tai ainakin haastattelun aiheeseen etukäteen. Käytännössä tämä toteutetaan siten, että haastattelusta sovitaan etukäteen. Haastattelun etuna on myös, että haastateltavaksi voidaan valita henkilöt, joilla on kokemusta tutkittavasta ilmiöstä. Teemahaastattelussa ei voi kysyä mitä tahansa, vaan siinä pyritään löytämään merkityksellisiä vastauksia ongelmanasettelun tai tutkimustehtävän mukaisesti. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 72-75.)

Työssäni pyrin juuri teemahaastattelun kautta löytämään niitä ongelmakohtia laskutuksessa ja saatavien perinnässä, mitä pienyrittäjä työssään kokee. Haastattelin kolmea yrittäjää. Valitsin kohteeksi alle 20 hengen yrityksiä, koska sen kokoisessa yrityksessä yleensä yrittäjä tai joku työntekijöistä hoitaa muun työnsä ohella laskutusta. Haastattelut äänitettiin, jonka jälkeen ne analysoitiin ja tehtiin johtopäätökset.

2.5 Teemahaastattelun teemat

Haastattelussa keskusteltiin

- a) ongelmakohdista yrityksen laskutuksessa
- b) ongelmista saatavien perinnässä
- c) miten ongelmia voitaisiin välttää tai miten niihin voitaisiin varautua ennakolta

Näiden teemojen kautta selviää yrityksen tietämys ja käytäntö. Selvitin yrityksen tietämystä erityisesti liittyen

- a) viivästyskoron määrään => yritykset / kuluttajat
- b) maksumuistutuskäytäntöön => kuluttajasaatavat / yrityssaatavat
- c) velan vanhentumiseen => yleinen vanhentumisaika, ulosottoperusteen vanhentumisaika, katkaisutavat, lopullinen vanhentuminen
- d) tratan käyttöön yrityssaatavissa
- e) saatavan vahvistamiseen ulosottokelpoiseksi => kaivataanko tietoa ulosotto-prosessista
- f) perintätoimiston käyttöä ja suhtautumista siihen

3 HAASTATTELUN TULOKSET

Haastattelin kolmea yrittäjää, joiden yrityksissä työskentelee 1-15 henkilöä. Kaikilla yrityksillä on asiakkaina sekä kuluttajia että yrityksiä. Kaikki myyvät sekä tuotteita että palveluita. Käteiskauppa on vähäistä ja suurin osa saatavista laskutetaan. Kaikki yrittäjät kokivat, että heillä oli puutteita tietämyksessään siitä, mitä lait laskutukseen ja perintään liittyen säätelevät. Arvonlisäverolain vaatimat pakolliset laskumerkinnät olivat hyvin hallussa. Laskua kirjoitettaessa ei oltu huomioitu viivästyskorkoa määriteltäessä korkolakia. Korko oli yleensä sama usean vuoden ja sama kuluttajille sekä yrityksille. Asiaa ei oltu edes tarkemmin pohdittu. Maksuaikaa yritykset antoivat 7-14 päivää. Maksuajassa ei huomioitu eikä oltu tietoisia kuluttajaa koskevista määräyksistä maksuajoista.

Maksumuistutuskäytäntö oli joustava ja perintätavat valittiin tilanteesta ja asiakkaasta riippuen. Kaikki kokivat, että pienyrittäjälle asiakassuhde voi olla sen luonteinen, että perintätapaa on harkittava tapauskohtaisesti. Vanhaa hyvää asiakasta saatettiin puhelimitse ensin muistutella laskusta. Vieraammille laitettiin muistutuskirje. Selkeä puute tietämyksessä oli maksumuistutukseen liittyvistä laeista; kuinka paljon voi ottaa muistutuskuluja ja millä aikataululla lähettää muistutuskirjeitä.

Yksi yrityksistä käytti oman 1-2 muistutuskirjeen lähettämisen jälkeen perintätoimistoa. Kaksi yrittäjää ei ollut käyttänyt perintätoimistoa, eikä ollut kovin kiinnostunutkaan käyttämään. Tosin heillä oli tähän mennessä saatu velat aina perittyä muistutuskirjeiden ja puhelinneuvottelun avulla.

Tratan käyttöä yrityssaatavissa ei tunnettu kovin hyvin. Yksi yrityksistä tiesi enemmän sen käytöstä, mutta ei ollut koskaan itse sitä käyttänyt. Velan vanhentuminen ja vanhentumisen katkaisutavat olivat hyvinkin vieraita kaikille yrittäjille ja asian selvittämistä pidettiin tärkeänä.

Ulosotosta prosessina ei juurikaan tiedetty, eikä oltu kovin kiinnostuneitakaan. Todettiin, että jos saatavat sinne saakka päätyy, käytettäisiin ulkopuolista apua. Yhdellä yrittäjällä oli jo tuttu perintätoimisto, jota käyttäisivät siinä tilanteessa, kaksi muuta arvelivat kysyvänsä neuvoa yrittäjien neuvonnasta tai tilitoimistosta. Kaikki katsoivat haluavansa keskittyä ydinsaamiseen ja jättävänsä jo enemmän tietämystä vaativat oikeudelliset perintäkeinot asiantuntijalle.

Keinoja, joilla vältettäisiin maksuviivästykset, ei juuri tullut esille. Yritykset toimivat aloilla, joissa asiakkaille tehdään työsuorituksia, joita ei voi laskuttaa etukäteen. Asiakkaan aikaisemmasta maksukäyttäytymisestä ei ole useinkaan tietoa. Kaikilla oli normaalia varovaisuutta silloin, kun lähdettiin suurempia töitä tekemään. Silloin pyrittiin asiakkaan taustoja paremmin selvittämään ja pohdittiin riskejä. Nopea reagoiminen maksun viivästykseen nähtiin useissa tapauksissa tärkeimmäksi menettelyksi.

Tähän työhön päätin ottaa ne asiat, josta haastatteleman yrittäjät tarvitsivat eniten tietoa. Käsittelen tässä työssä viivästyskoron määräytymisen ja laskemisen, maksumuistutuskäytännön, vapaaehtoisen perinnän sekä velan vanhentumisen. Työssä käydään läpi myös vaihtoehdot itse toteutetulle perinnälle ja annetaan vinkkejä perintätoimiston ja lakitoimiston valinnasta. Tulevaisuutta ennakoiden käydään läpi myös EU:n maksuviivästysdirektiivin tärkeimpiä kohtia ja sen vaikutuksia.

4 LASKUN LÄHETTÄMINEN

Ensimmäinen toimenpide syntyneen saatavan kotiuttamiseksi on laskun lähettäminen. Samalla vahvistetaan kaikista olennaisimmat tiedot saatavasta ja saatavan erääntymisajankohta. Laskun lähettäminen ei ole perintälain soveltamisalaan kuuluvaa saatavan perintää, koska laskutustoimenpide ei kohdistu erääntyneeseen saatavaan. On tärkeää muistaa, että lasku ei ole saatavan peruste. Oleellinen osa laskua on viittaaminen saatavan perusteeseen. Tietoa saatavan perusteesta (irtaimen kauppa, kulutusluottosopimus jne.) tullaan ehdottomasti tarvitsemaan mahdollisessa oikeudellisessa perinnässä. (Lindström 2011, 136.)

Laskun on oltava selkeä ja siinä on oltava riittävästi tietoa. Epäselvät ja puutteelliset laskut jäävät helpommin maksamatta ja aiheuttavat kummallekin osapuolelle lisää työtä, kun asiakas joutuu soittelemaan ja selvittelemään laskua. Täsmällisesti ja hyvin hoidettu laskutus antaa yrityksestä hyvän kuvan ja osaltaan parantaa yrityksen mainetta. Ei siis kannata ajatella, että asiakkaat pitäisivät laskutusta vain välttämättömänä pahana. Lasku, joka on tehty pahasti myöhässä, antaa huolimattoman kuvan yrityksestä. Se voi myös ärsyttää asiakasta joka omaa kassabudjettiaan tehdessään on varautunut maksamaan laskun tavarán saapuessa, ei enää viikkojen kuluttua. Myöhästynyt laskutus lisää saataviin sitoutunutta rahaa, heikentää yrityksen kannattavuutta ja lisää myös luottotappioriskiä. (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

Lasku on syytä lähettää heti saatavan synnyttyä. Lasku päivätään tavarán toimituspäiväksi ja myös lähetetään tuolloin. Laskutusta on suoritettava päivittäin, laskutus kerran viikossa tai joka toinen viikko eivät kuulu hyvin hoidetun yrityksen toimintatapoihin. (Lindström 2011, 136.)

5 VIIVÄSTYSKORKO

Viivästyskorkoa voidaan pitää velalliselta vaadittavana korvauksena siitä, että velkojalle kuuluvia rahoja on saatu pitää hallussa pidempään kuin osapuolten välillä on sovittu. Näin siis viivästyskorko muuttaa aiemmin korottoman luottosuhteen korolliseksi velaksi. Viivästyskoron kertyminen alkaa eräpäivästä. Rahavelalle maksettavasta viivästyskoroista säädetään korkolaissa (633/1982). Korkolakia ei sovelleta julkisoikeudellisesta perusteesta johtuvaan velkasuhteeseen kuten liikennevakuutukseen, potilasvakuutukseen, lakisääteiseen tapaturmavakuutukseen, lakisääteiseen eläkevakuutukseen, työntekijän ryhmähenkivakuutukseen tai sitä vastaavan kunnallisen eläkelaitoksen myöntämään etuuteen, määrääjain avioliittolain nojalla maksettavaan elatusapuun tai kunnan takautumissaatavaan. (Lindström 2011, 144.)

5.1 Viivästyskoron määräytyminen

Viivästyskorko määräytyy korkolain säännösten mukaisesti. Korkolain säännökset määräävät viivästyskoron enimmäismäärän silloin, kun velallisen sitoumus liittyy kulutusluottoa tai muuta kulutushyödykettä koskevaan elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan väliseen sopimukseen taikka sellaiseen sopimukseen, jonka perusteella velallinen ostamalla tai vuokraamalla hankkii asunnon itseään tai perheenjäseniään varten. Viivästyneelle velalle velallisen on maksettava vuotuista viivästyskorkoa, joka on 7 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kulloinkin voimassa oleva vahvistettu viitekorko. Vahvistetun viitekoron suuruuden ja sen voimassaoloajan julkaisee Suomen Pankki Suomen säädöskoelmassa. Samassa ilmoitetaan myös viivästyskoron suuruus. Vahvistettu viitekorko seuraa korkotason yleistä kehitystä ja on voimassa kuusi kuukautta kerrallaan (1.1. – 30.6. ja 1.7. – 31.12.). Viivästyskoron suuruus muuttuu näin ollen viitekoron muutosten myötä. (Rikalainen & Uitto 2008, 204-205.)

Korkolain 5 §:n mukaan viivästyskorkoa on maksettava eräpäivästä lukien, jos velan eräpäivä on velallista sitovasti ennalta määrätty. Korkolain 6 §:stä selviää, että jollei eräpäivää ole velallista sitovasti ennalta määrätty, viivästyskorkoa on maksettava siitä lähtien, kun 30 päivää on kulunut siitä päivästä, jona velkoja lähetti velalliselle laskun

tai muutoin vaati määrätyn rahamäärän suorittamista. Velallinen ei kuitenkaan ole velvollinen maksamaan viivästyskorkoa ajalta ennen laskun tai vaatimuksen saapumista hänelle.

5.1.1 Kuluttajan ja kulutushyödykkeen käsite

Korkolaissa puhutaan kuluttajasta, joten on tärkeää tietää määritelmä, kuka on kuluttaja. Kuluttajasuojalain mukaan kuluttajalla tarkoitetaan luonnollista henkilöä, joka hankkii kulutushyödykkeen pääasiassa muuhun tarkoitukseen kuin harjoittamaansa elinkeinotoimintaa varten. (KSL 1:4 §).

Kulutushyödykkeellä tarkoitetaan tavaroita, palveluksia sekä muita hyödykkeitä ja etuuksia, joita tarjotaan luonnollisille henkilöille tai joita tällaiset henkilöt olennaisessa määrässä hankkivat yksityistä talouttaan varten. (KSL 1:3 §). Kulutushyödykkeeksi käsitetään usein vain konkreettisia tuotteita ja tavaroita. Kulutushyödykkeellä tarkoitetaan kuitenkin myös palveluja. (Pönkä & Willman 2005, 31.)

5.1.2 Elinkeinoharjoittajan käsite

Elinkeinoharjoittajalla tarkoitetaan luonnollista henkilöä taikka yksityistä tai julkista oikeushenkilöä, joka tuloa tai muuta taloudellista hyötyä saadakseen ammattimaisesti pitää kaupan, myy tai muutoin tarjoaa kulutushyödykkeitä vastiketta vastaan hankittavaksi (KSL 1:5). Tavallisia elinkeinoharjoittajia ovat osakeyhtiöt, kommandiittiyhtiöt, avoimet yhtiöt, toiminimet ja yksityiset elinkeinoharjoittajat. (Pönkä & Willman 2005, 31).

5.1.3 Yritysvelallinen

Yritystenkin välisessä kaupassa ylin viivästyskorko on Suomen pankin ilmoittama viivästyskoron viitekorko lisättynä seitsemällä prosentilla. Yritysten välillä korosta voidaan kuitenkin poiketa, jos siitä on erikseen sovittu. Yleensä sopimus viivästyskorosta

on kirjattu kauppasopimukseen. Viivästyskorosta voidaan katsoa sovitun myös silloin, kun siitä on mainittu tarjouksessa, jonka ostaja on hyväksynyt. Yksipuolista ilmoitusta laskussa ei voida katsoa sopimukseksi. Pidempään jatkuneissa liikesuhteissa elinkeinoharjoittajien välillä voidaan katsoa osapuolten hiljaisesti hyväksyneen noudatetun käytännön viivästyskorosta. Tällöin vakiintunut kauppatapa on muuttunut osaksi sopimusta. (Lindström 2011, 148.)

Yritysten kanssa viivästyskorosta usein kannattaakin sopia erikseen. Sopimuksessa on mainittava joko kiinteä korko, jota peritään viivästyskorkona, tai se viitekorko ja marginaali, jota noudatetaan. Yrityksiltä peritään yleisesti jopa 18 %:n viivästyskorkoja. Esimerkiksi rakennusurakan yleisissä sopimusehdoissa (YSE-98 41 §) on sovittu viivästyskoron osalta korkolain noudattamisesta. Osapuolet voivat kuitenkin varsinaisessa sopimuksessa, jossa viitataan ko. ehtoja sovellettavan jos muuta ei ole sovittu, nimenomaan sopia, että sopimuksessa käytetään jotain muuta korkoa. Tästä edusta ei siis kannata välttämättä luopua. (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

5.1.4 Viivästyskoron sovittelu

Korkolain 11 §:ssä on säännös viivästyskoron sovittelusta. Viivästyskorkoa voidaan sovittaa, jos velallisena on luonnollinen henkilö eikä velka liity velallisen harjoittamaan elinkeinotoimintaan. Sovittelun edellytyksenä on, että:

- 1) maksun viivästyminen on johtunut maksuvaikeuksista, joihin velallinen on joutunut sairauden, työttömyyden tai muun erityisen seikan vuoksi pääasiallisesti omatta syyttään;
- 2) sovitteluun on painavat perusteet ottaen huomioon viivästyskoron määrä suhteessa velallisen taloudelliseen asemaan eikä maksun viivästyminen johdu velallisen ilmeisen kevytmielisestä suhtautumisesta velkaantumiseen tai velkojen maksuun; tai
- 3) velallisella on katsottava olleen perusteltua aihetta kieltäytyä maksamasta velkaansa. (Korkolaki 11 §.)

Jollei asiassa päästä sovintoon velallisen ja velkojan kesken, sovittelusta päättää tuomioistuin. Yksityishenkilö voi saattaa asian myös kuluttajavalituslautakunnan käsiteltä-

väksi. Viivästyskorkoa voidaan sovitella myös silloin, kun korosta on päätetty aikaisemmin vahvistetulla lainvoimaisella tuomiolla. (Lindström 2011, 149.)

5.1.5 Koronkiskonta

Koron kohtuuttomuutta arvioidaan suhteessa luotonantajan suoritukseen. Rikoslain mukaan kiskonnasta tuomitaan se, joka luotonannossa ottaa tai edustaa itselleen tai toiselle korkoa tai muuta taloudellista etua, joka on selvästi epäsuhteessa luotonantajan suoritukseen. Arvioinnissa otetaan huomioon myönnetyn luoton määrä, luottoaika, luottosopimuksen muut ehdot, myönnettyyn luottoon liittyvä riski, luotonantajan kulut sellaisista toimista, jotka kuuluvat huolelliseen luotonmyöntömenettelyyn, luoton rahoittamisesta aiheutuneet tavanomaiset kulut sekä luottotoiminnan tavanomaiset yleiskulut. (Lindström 2011, 149-150; Rikoslaki 36:6.) Mitään selvää rajaa koronkiskonnalle ei laista eikä oikeuskirjallisuudesta löydy. Koron kohtuuttomuus arvioidaan aina tapauskohtaisesti ja kokonaisuus huomioon ottaen ja ratkaistaan viimekädessä tuomioistuimessa.

5.2 Viitekorko ja viivästyskorko

Taulukosta (1) selviää viivästyskoron määrä ajalla 1.5.1995-30.6.2012. Viivästyskorko on ollut kiinteä 16 % 1.1.1983 – 30.4.1995. Uusimmaksi viitekoroksi Suomen Pankki on vahvistanut 1 % ajalle 1.1 – 30.6.2012. Yleinen viivästyskorko on näin ollen 8 prosenttia, joka on viitekorko lisättynä seitsemällä prosenttiyksiköllä.

Taulukko 1. Korkolain perusteella vahvistettu viitekorko

Voimassa alkaen	Viitekorko (1)	Lisäkorko maksun viivästyessä, kun velasta ei ole sovittu maksettavaksi korkoa (2)	Viivästyskorko, kun velasta ei ole sovittu maksettavaksi korkoa (1) + (2)
1.5.1995	6	7	13
1.1.1996	6	7	13
1.1.1997	4	7	11
1.1.1998	3	7	10
1.1.1999	4	7	11

1.1.2000	3	7	10
1.1.2001	4	7	11
1.1.2002	4	7	11
1.7.2002	3,5	7	10,5
1.1.2003	3	7	10
1.7.2003	2,5	7	9,5
1.1.2004	2,5	7	9,5
1.7.2004	2,5	7	9,5
1.1.2005	2,5	7	9,5
1.7.2005	2,5	7	9,5
1.1.2006	2,5	7	9,5
1.7.2006	3	7	10
1.1.2007	4	7	11
1.7.2007	4,5	7	11,5
1.1.2008	4,5	7	11,5
1.7.2008	4,5	7	11,5
1.1.2009	2,5	7	9,5
1.7.2009	1	7	8
1.1.2010	1	7	8
1.7.2010	1	7	8
1.1.2011	1	7	8
1.7.2011	1,5	7	8,5
1.1.2012	1	7	8

(Valtionvarainministeriön www-sivut 2011.)

5.3 Korkosäännökset

Varsinaiset korkosäännökset ovat seuraavat:

- 1) Kun varsinainen luottoaika on koroton (ei sopimuskorkoa), erääntyneen saatavan viivästyskorko on viitekorko + 7 %.
- 2) Kun varsinainen luottoaika on sovittu korolliseksi ja myös koron (sopimuskorko) määrä on sovittu, viivästyskorko on vähintään luoton normaali (sopimus)korko. Tarkoituksena on estää se, ettei viivästyminen tule velalliselle varsinaista luottoaikaa edullisemmaksi. Tätä sääntöä täydentää kuitenkin seuraava sääntö:

Jos velallisen sitoumus liittyy kulutusluottosopimukseen tai kulutushyödykettä koskeviin sopimuksiin, viivästyskorkoa on maksettava saman perusteen mukaan kuin ennen eräpäivää enintään 180 vuorokauden ajan siitä, kun velka on kokonaisuudessaan erään-

tynyt maksettavaksi. Tämän jälkeen viivästyskorko muuttuu korkolain 4 §:n 1 momentin mukaiseksi normaaliksi viivästyskoroksi (viitekorko + 7 %). Jos velkaa koskeva tuomioistuimen tuomio annetaan ennen mainitun ajanjakson päättymistä, korkoa on maksettava saman perusteen mukaan kuin ennen eräpäivää tuomion antamiseen.

3) Kun varsinainen luottoaika on tarkoitettu korolliseksi, mutta koron määrä on sopimatta, luottoajan korko eli sopimuskorko on määrältään kulloinkin voimassa oleva viitekorko. (Lindström 2011, 146-147.)

Ennen 1.5.1995 erääntyneisiin saataviin sovelletaan aikaisempia korkolain säännöksiä 16 prosentin kiinteästä viivästyskorosta. Vanha laki koskee myös sopimuksia, jotka on tehty ennen edellä mainittua ajankohtaa ja joissa on viivästyskoron maksuvelvollisuudesta sovittu. Nämä sopimukset 16 prosentin viivästyskoron maksamisesta ovat päteviä, vaikka niihin liittyvät saatavat olisivat erääntyneet vasta joulukuussa 2005. Jos saatava puolestaan on erääntynyt 1.5.1995 jälkeen, eikä viivästyskoron maksuvelvollisuudesta ole muuta sovittu, noudatetaan uutta lakia ja viitekorkosidonnaista viivästyskorkoa. Uutta lakia sovelletaan myös 1.5.1995 jälkeen tehtyihin sopimuksiin. (Lindström 2011, 147.)

5.4 Viivästyskoron laskeminen

Viivästyskoron laskemisessa käytetään todellisia kalenteripäiviä. Korkolaskun kaavassa

k = pääoma

p = korkoprosentti

t = korkoaika (todelliset päivät)

r = koron määrä

Kaava on:

$$r = \frac{k \cdot p \cdot t}{36500}$$

Jakajana käytetään aina todellisia korkopäiviä. Karkausvuonna päiviä on 366, joten jakajana tänä vuonna käytetään 36600. (FIM:n www-sivut 2012.)

Esimerkki:

500,00 euron lasku on päivätty 27.2.2012 ja maksuehto on 30 päivää netto, viivästyskorko 8 %. Lasku maksetaan 14.5.2012.

Laskun eräpäiväksi tulee 28.3.2012, viivästyskorkopäiviä on 47.

Viivästyskorko $r = 500 \cdot 8 \cdot 47 / 36600 = 5,14$ euroa

5.5 Viivästyskoron merkitseminen laskuun

Lindström (2011, 141) toteaa, että yritysvelallisen kanssa mahdollisesti erikseen sovittu viivästyskorko on syytä kirjata myös laskuun. Ellei muuta ole sovittu, mainitaan korkolain (KorkoL) mukaisesta viivästyskorosta. Esimerkki:

Yritysvelallisille: ”Eräpäivän jälkeinen viivästyskorko 16 prosenttia.”

Jos korosta ei ole sovittu tai velallinen on kuluttaja: ”Eräpäivän jälkeen perimme korkolain mukaisen viivästyskoron.”

6 MAKSUAIKA

Kuluttajalle tulisi varata kohtuullinen aika maksun suorittamiseen tai huomautusten tekemiseen. Hallituksen esityksen (HE 199/1996) mukaan aikaa pitäisi varata vähintään kymmenen päivää. Kuluttaja-asiamiehen ohjeiden mukaan aikaa on varattava vähintään neljätoista päivää laskettuna siitä, kun velallisen voidaan olettaa vastaanottaneen maksumuistutuksen. Jotta maksumuistutuksesta voidaan vaatia kuluja, on velalliselle lähetettävä saatavasta vähintään 14 päivää ennen sen erääntymistä lasku tai muu erääntymisilmoitus ja erääntymisestä on ennen maksumuistutuksen lähettämistä täytynyt kulua vähintään 14 päivää. (PerintäL 10b. 1 §). (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

7 VAPAAEHTOINEN PERINTÄ

7.1 Yleistä

Perinnällä tarkoitetaan kaikkia niitä toimia, joiden tarkoituksena on saada velallinen vapaaehtoisesti maksamaan velkojan erääntynyt saatava. Perintälaki (Laki saatavien perinnästä 22.4.1999/513) sääntelee saatavien perintää. Sitä sovelletaan erääntyneen saatavan perintään sekä perintään liittyviin velkasuhteen osapuolten asemaan vaikuttaviin muihin seikkoihin. Perintälaki koskee sekä velkojan itsensä suorittamaa perintää että toimeksisaajalle, esimerkiksi perintätoimistolle tai tilitoimistolle annettuun toimeksiantoon perustuvaa perintää. Lakia sovelletaan sekä luonnollisten henkilöiden että yksityisten ja julkisten oikeushenkilöiden perintään. Osaa perintälain säännöksistä sovelletaan ainoastaan ammattimaiseen perintään. (Karttunen, Koivunen, Laasanen, Sippel, Uitto & Valtonen 2009, 302.)

Perintälakia ei kuitenkaan sovelleta, jos jossakin muussa laissa säädetään toisin. Näin ollen perintälaki ei koske esimerkiksi ulosottoviranomaisen toimintaa tai saatavan velkomista tuomioistuimessa. Myöskään silloin perintälaki ei sovellu, kun on kyse sellaisista toimista, joiden tarkoituksena on saada aikaiseksi jokin muu kuin vapaaehtoinen suoritus. Perintälain säännöksistä ei saa poiketa velallisen vahingoksi. Velallisen oikeusasemaa heikentävä sopimusehto on siten mitätön. (Karttunen, Koivunen, Laasanen, Sippel, Uitto & Valtonen 2009, 302-303.)

7.2 Velallisen oikeus saada tietoja

Perintälain 4 a §:n mukaan velallisella on oikeus saada pyynnöstä velkojalta ajantasaiset tiedot velkatilanteestaan. Velallinen voi pyytää tietoa vain velkojensa sen hetkisestä kokonaismäärästä tai erittelyä maksamattomista veloista ja niiden lyhennyksistä sekä selvitystä velkapääomalle kertyneiden korkojen ja kulujen määräytymisestä. Kun annetaan selvitys koroista, on mainittava korkoprosentti, korkoaika ja sen pääoman määrä, jolle korkoa tai viivästyskorkoa on kertynyt. Velallisella on oikeus saada tietoja myös velkojensa mahdollisesta vanhentumisesta ja vanhentumisen katkaisemisesta. Velkojen-

sa kokonaismäärästä velallisella on oikeus saada ajantasainen tieto aina maksutta. Tarkeemman velkaerittelyn tai korko- ja kuluselvityksen velallinen voi vaatia maksutta vain kerran vuodessa. Jos velallinen pyytää erittelyä tai selvitystä useammin, velkoja saa periä velalliselta kohtuullisen korvauksen. Korvauksen on kuitenkin oltava kohtuullinen ja perustuttava erittelyn tai selvityksen laatimisesta aiheutuviin kustannuksiin. (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

7.3 Hyvä perintätapa

Perintälaissa on yleislauseke hyvästä perintätavasta. Sen mukaan perinnässä ei saa käyttää hyvän perintätavan vastaista tai muutoin velallisen kannalta sopimatonta menettelyä. Säännös kieltää kaikki sopimattoman painostuksen muodot ja epäasianmukaiset menettelytavat. (PerintäL 4 §; Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

Perinnässä tulee aina menetellä asiallisesti ja tahdikkaasti. Velallisen yksityisyyttä on kunnioitettava, eikä häntä loukkaavia tai häpäiseviä keinoja saa käyttää. Esimerkiksi ei voi käyttää kirjekuorta, jossa olisi kuoren ulkopuolelle näkyvä teksti muistutuslasku tai muuta sellaista. Kiellettyä on myös esimerkiksi pitää huomiota herättävää perintäyrityksen autoa velallisen pihan edessä. Kuitenkaan ei ole kiellettyä että perintäyritys käyttää kirjekuorissa omaa logoaan ja nimeään. (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

Suomen perimistoimistojen liiton, oikeusministeriön ja kuluttaja-asiamiehen yhteistyönä laatimilla ohjeilla on hyvää perintätapaa pyritty määrittelemään jo vuonna 1992. Ohjeita on uusittu vuosina 1993 ja 1995. Ohjeet on tehty lähinnä ammattimaisesti perintää harjoittaville eli käytännössä perintätoimistoille. Hyvä perintätapa on erilainen perittäessä kuluttajalta ja elinkeinonharjoittajalta. Syksyllä 2000 kuluttaja-asiamies on antanut uudet ohjeet hyvästä perintätavasta. Ohjeet koskevat ainoastaan kuluttajaperintää. Hyvän perintätavan osalta on asetettu korkeammat vaatimukset ammattimaisesti perintää harjoittavalle kuin omaa saatavaansa perivälle. Ammattimaisesti perintää harjoittavan on otettava toiminnassaan aina huomioon myös velallisen oikeudet. (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

7.3.1 Saatavan oikeellisuus

Ammattimaisesti perintää harjoittavan tulee edellyttää, että alkuperäinen velkoja antaa vain oikeudellisesti perusteltuja saatavia perittäväksi. Saatavien oikeellisuuden selvittämiseen ei perintätoimeksiannon saajalla kuitenkaan ole yleistä velvollisuutta. Joka tapauksessa esimerkiksi korkolaissa säädettyä korkeampaa viivästyskorkoa ei saa ryhtyä perimään, vaikka toimeksiannossa niin edellytettäisiinkin. Jos velallinen on osoittanut todennäköisiä syitä saatavan aiheettomuuteen, jo aloitettua saatavan perintää ei saa jatkaa. (Lindström 2011, 216.)

7.3.2 Harhaanjohtamiskielto ja toimeksiannosta maksaminen

Ammattimaisessa perinnässä hyvän perintätavan vastaisena pidetään myös sitä, että perintätoimisto luovuttaa asiakkaidensa käyttöön nimellään varustettuja maksuvaatimuslomakkeita. Jos velkoja tällaisia perintäkirjeitä käyttää, saa velallinen helposti harhaanjohtavan kuvan siitä, kenen hoidettavana perintäasia tosiasiaa on. Hyvän perintätavan vastaista on myös, jos perintätoimisto maksaa velkojalle perintätoimeksiannon saamisesta ja vyöryttää maksamansa korvauksen edelleen velallisen maksettavaksi. Tällainen toiminta johtaa helposti siihen, etteivät velallisen maksettavaksi tulevat perintäkulut ole kohtuullisia. (Lindström 2011, 216-217.)

7.3.3 Hyvän perintätavan vastaiset menettelytavat

Perintälain 4 §:ssä on erikseen lueteltu hyvän perintätavan vastaisia menettelytapoja.

Perinnässä ei saa:

- 1) antaa vääriä tai harhaanjohtavia tietoja maksun laiminlyönnin seuraamuksista;
- 2) aiheuttaa velalliselle kohtuuttomia tai tarpeettomia kuluja taikka tarpeetonta haittaa; eikä
- 3) vaarantaa velallisen yksityisyyden suojaa.

Maksun laiminlyönnin seuraamusten selvittämistä velalliselle ei ole laissa veloitettu. Perinnän tehokkuuden kannalta kuitenkin olisi hyvä kertoa perintäkirjeessä, että jos

velkaa ei makseta, ryhdytään oikeudellisiin toimiin, joista aiheutuu maksuhäiriömerkintä. Sinänsä tällaiset painostuskeinot ovat hyväksyttäviä. Annettavien tietojen on kuitenkin oltava oikeita. Esim. maksuhäiriömerkinnällä velallista ei saa uhata, jos merkinnän tekemiseen ei ole perusteita. Vaikka tiedot olisivat oikeitakin, menettely voi olla hyvän perintätavan vastaista, jos tiedot ovat harhaanjohtavalla tavalla puutteellisia. (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

Tarpeettomaksi haitaksi voidaan katsoa esim. perintäkäynti tai puhelinperintä häiritsevään aikaan, kuten juhlapyhänä, myöhään illalla tai erittäin varhain aamulla. Perintää viikonloppuna ei ole laissa kielletty, mutta kuluttaja-asiamies on ohjeissaan katsonut, että perintää ei saisi tehdä lainkaan lauantaisin ja sunnuntaisin eikä arkisinkaan klo 20.00 – 07.00 välillä, juhlapyhinä tai niiden alla. Kuluttaja-asiamiehen ohjeiden mukaan tarpeetonta haittaa aiheutuu myös silloin, kun yhteydenottoa velkojaan tai toimeksisääjaan hankaloitetaan esim. hyvin lyhyillä asiakaspalveluajoilla tai siten, että yhteydenottoa on rajoitettu vaikkapa pelkästään sähköpostilla tapahtuvaksi. Yhteydenotosta ei saa myöskään aiheutua erityisiä kuluja, kuten maksulliseen puhelinnumeroon soittaminen. (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

Perinnästä aiheutuvat kulut maksaa perintälain mukaan velallinen, joten on hyvän perintätavan vastaista kasvattaa kuluja aiheettomasti. Tällaisia tarpeettomia kuluja voi aiheutua esimerkiksi siitä, että maksuvaatimus annetaan tiedoksi haastemiehen välityksellä, vaikka siihen ei mitään asiallista perustetta olisi. Myös muistutusten lähettäminen jatkuvasti lyhyin väliajoin on kiellettyä, jos jokaisesta muistutuksesta peritään kuluja. (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

Yksityisyyttä loukkaavaa olisi esimerkiksi se, että velallisen maksuvaikeuksista uhataan ilmoittaa sivullisille, kuten omaisille, työnantajalle tai muille velallisen lähipiiriin kuuluville henkilöille. (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

7.4 Perintämuodot ja -aikataulu

Yrityksellä voi olla eri perintämuotoja käytössään riippuen siitä, onko asiakas vanha tuttu vai uusi, ennestään tuntematon asiakas. Käytettävä perintämuoto saattaa riippua

myös siitä onko kyseessä kuluttaja- vai yritysvelallinen. Myös asiakkaan entisellä maksuhistorialla on merkitystä. Haastatellut yritykset käyttivät kaikki useita eri perintämuotoja, joten tähän on koottu eri perintämuodoista huomiota.

Vapaaehtoisen perinnän aikataulun tulisi olla melko tiukka. Aikataulu voi olla erilainen eri asiakkaille. Kuluttajille perintärytmin on oltava hitaampi kuin yrittäjälle. Yrittäjältä saatavatkin ovat usein isompia kuin kuluttajilta. Perinnän aikataulu alkaa jo mietittäessä laskun lähettämistä. Laskutusta ei kannata tehdä vain kerran viikossa tai kuukaudessa, vaan mieluiten päivittäin. (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

Jotkut pienehköt yritykset ja yrittäjät muistavat perinnän vasta, kun rahat loppuvat. Toisen valitettavan yleinen syy perintään on, että laskuttajalla sattuu vihdoin olemaan hie-man aikaa. Suurin vika saatavien perinnässä on se, että perintää ei hoideta samassa rytmisä kuin laskutusta, vaan vain ajoittain. Perintää ei myöskään pitäisi jättää pelkän atk:n varaan, vaan poimia joukosta ne, jotka on hoidettava henkilökohtaisesti. Loma-aikoja on varottava erityisesti. Kannattaa periä ennen asiakkaiden loma-aikoja. Huonoin aika toteuttaa karhukierros on juuri kun asiakaskuntasi on lähtenyt lomanviettoon. Asiakkaiden sesonkiajat on hyvä ottaa huomioon ja tiivistää etenkin vanhojen rästien perintää silloin, kun tietää asiakkaiden kassaan kilisevän rahaa. (Lehtonen 1996, 42.)

7.4.1 Kirjeperintä

Usein käytetään kahta maksukehotusta. Ensimmäinen siltä varalta, että maksu on unoh-tunut. Varsinkin pienemmillä yrityksillä on mahdollisuus päättää yksilöllisesti asiakas-kohtaisesti. Maksumuistutuskirjeen tulee olla asiallinen, eikä siinä kannata käyttää huumoria. Perintäkirjeiden tulee muuttua asteittain sävyltään tiukemmiksi. Jos on mah-dollista, kirjeiden tekstien tulisi jossain määrin olla yksilöllisiä. Sävyltään kirjeen on oltava asiallinen ja tiukka ja siinä on kerrottava tiedot erääntyneestä saatavasta. Seura-ukset maksun laiminlyönnistä on myös kerrottava sortumatta kuitenkaan ylilyönteihin. Viivästyskorko, perintäkulut, siirto perintätoimistolle, mahdollinen oikeudenkäynti ja ulosottomenettely ovat asioita, joiden käytöstä voi ja kannattaa kertoa. Kaikkien keino-ten on kuitenkin oltava lainmukaisia. Koko keinovalikoimaa ei ensimmäiseen kirjeeseen kannata laittaa. Perintäkirjeen sisältöä ja lähetysrytmiä muuttamalla aika ajoin voidaan

yllättää velallinen huomaamaan paremmin, että perinnän kanssa ollaan tosissaan. Kirjeperinnässä on aina syytä periä myös perintäkulut. (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

Kirjekuoren tulee olla normaali yrityksen käyttämä kirjekuori, josta ei saa ulospäin näkyä, että kyseessä on perintäkirje. Kuluttajalle perintäkirje tulee lähettää hänen ilmoittamaansa osoitteeseen. Yrityksissä kirje kannattaa lähettää sille henkilölle, joka todellisuudessa päättää yrityksessä laskujen maksamisesta kuten pienemmissä yrityksissä yrittäjä itse tai toimitusjohtaja. Mikäli tällaista henkilöä ei ole tiedossa, kannattaa lasku osoittaa tilauksen tai sopimuksen tehneelle henkilölle. (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

7.4.2 Puhelinperintä

Oikein hoidettuna puhelinperintä on tehokas ja nopea tapa periä saatavia, mutta huonosti hoidettuna se voi aiheuttaa vahinkoa. Puhelinperintä vaatii paljon työtä ja onkin hyvä seurata sen kustannuksia verrattuna saavutettuihin tuloksiin. Parhaiten se kannattaa isohkoissa saatavissa yrityksiltä. Puhelun aikana kannattaa tehdä muistiinpanoja siitä, kenen kanssa on keskustellut ja mitä on sovittu tai mistä oli erimielisyyttä. Kuluttajille soitettaessa on aina puhuttava velallisen itsensä kanssa. Yritysten kanssa asioidessa on pyrittävä saamaan puhelimeen se henkilö, jolla on todelliset valtuudet päättää maksujen maksamisesta. (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

Puhelinperintää tekevällä tulee olla koko ajan selkeästi mielessä mitä hän haluaa. Pitää olla valmistautunut ja osattava reagoida yllättäviin tilanteisiin nopeasti. Etukäteen kannattaa miettiä, mitkä ovat ne rajat, joiden puitteissa on valmis neuvottelemaan esim. maksuajasta. Asiaan tulee mennä suoraan mutta kohteliaasti ja määrätietoisesti. Aloite tulee olla koko ajan perintää suorittavalla. Velallisen selittelyihin ei ole syytä lähteä mukaan. Velkojaa ei kiinnosta miksei velkaa ole maksettu, vaan koska se maksetaan. Joskus velallinen purkaa aggressionsa soittajaan, mutta puhelinperintää suorittavan tulisi pystyä pysymään itse rauhallisena ja asiallisena. (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

Usein velallinen tekee saatavaa perittäessä samalla reklamaation. Aidot reklamaatiot on käsiteltävä nopeasti. Asiakasta voi muistuttaa, että riidaton osa saatavasta on kuitenkin maksettava heti. Jos puhelinperintää suorittava ei osaa vastata asiakkaan reklamaatioon, hänen tulisi ohjata reklamaatio oikealle henkilölle. Aidot reklamaatiot tulisi myös pysyä erottamaan niistä, joilla vain pyritään pitkittämään maksua vedoten johonkin mitättömään seikkaan. (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

7.4.3 Sähköiset viestintävälineet

Sähköpostin käytön hyvinä puolina on, että se on nopea ja halpa. Ongelmana on kuitenkin se, ettei yleensä voida olla varmoja viestin perillemenosta. Jollei viestiin saada pikaisesti vastausta, on syytä turvautua perinteisempiin menetelmiin. Kuluttajalle sähköpostin lähettämisessä työpaikan sähköpostiosoitteeseen on syytä käyttää harkintaa ja pyrkiä varmistamaan, että posti menee varmasti ainoastaan sille henkilölle, jolle se on tarkoitettukin. (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

Tekstiviestin lähettämisestä voi joskus olla apua, esimerkiksi silloin, kun velallinen ei vastaa matkapuhelimeensa. Ainakin yhteydenottopyynnön voi lähettää tekstiviestinä. Faksia ei kuluttajaperinnässä kannata käyttää, koska silloin rikotaan helposti perintälain hyvää perintätapaa. Faksia lähetettäessä ei voi olla varma, ettei perintäkirjettä näe kukaan muu kuin velallinen. Yrityisperinnässä faksin käyttö on nopea tapa saada perintäkirje perille. Siitä jää myös aina lähettäjälle dokumentti, josta näkyy mm. lähetysaika. Osa faksin tehokkuudesta tulee nimenomaan sen julkisuudesta. Se tulee yrityksessä yleensä yleisesti tietoon ja tiedot yrityksen taloudellisista vaikeuksista leviävät yleensä nopeasti. Harkitusti käytettynä faksi on nopea ja tehokas perintäkeino. (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

7.4.4 Henkilökohtainen perintä

Asiallinen henkilökohtainen perintäkäynti voi olla hyvinkin kannattava ja tehokas. Henkilökohtaista perintää ei voi suositella käytettäväksi kuluttajaperintään, koska käynti koetaan usein uhkaavaksi vaikka se olisi asiallinen. Yrityksiltä suurehkoja saatavia pe-

rittäessä perintäkäynti voi olla monella tavalla hyödyllinen. Kyseessä on lähinnä perintäneuvottelu, jolloin velallisen kanssa pyritään löytämään molempia tyydyttävä ratkaisu. Samalla on hyvä tehdä huomioita yrityksestä, onko esimerkiksi sen näköistä, että työntekijöillä on töitä, vai pelaavatko työntekijät korttia kahvihuoneessa. (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

7.5 Maksusopimus

Jos velallisen kanssa neuvoteltaessa on päästy sopimukseen, velallisen kanssa kannattaa tehdä maksusopimus. Maksusopimus voidaan tehdä jo esim. puhelinperinnän yhteydessä. On hyvä tehdä aina kirjallinen maksusopimus ja hankkia siihen velallisen allekirjoitus. Tämä lisää huomattavasti velallisen sitoutumista sopimuksen noudattamiseen. Maksusopimuksessa on tarkasti määriteltävä, mitä saatavaa se koskee. Ensimmäistä maksuerää ei kannata sopia kovin pitkälle. Mieluummin kannattaa sopia vaikka pienempiä erii ja tiheä aikataulu, jolloin voidaan seurata ohjelman toteutumista koko ajan. Ensimmäisen maksuerän tulisi kuitenkin olla riittävän iso, jotta maksaja sitoutuu sopimukseen. (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

Velkojan etuna on tehdä maksusopimus, koska se on yleensä huomattavasti nopeampi tapa saada velalliselta suoritus kuin lähteä hakemaan saataviaan oikeusteitse. Velallinen myös yleensä maksaa maksusopimuksen mukaiset maksuerät, koska velallinen kokee, että velkoja on tehnyt jo myönnytyksiä suostuessaan maksusopimukseen. Jos maksusopimus vielä vahvistetaan oikeudessa sovintona, se on myöhemmin tarvittaessa suoraan ulosottokelpoinen päätös. (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

Maksusopimuksessa tulee aina mainita viivästyskorot ja perintäkulut erikseen. Velallinen voi muuten myöhemmin väittää luulleensa, että viivästyskorkoa ei enää peritä, koska oli tehty maksusopimus. Kulujen maksuhalukkuuskin vähenee kun velka pienenee, ellei niitä ole selvästi kirjattu sopimukseen. Korot ja kulut kannattaakin sisällyttää heti ensimmäiseen maksuerään, koska sopimuksen lopussa ne jäävät herkemmin maksamatta. Sopimukseen on hyvä ottaa myös irtisanomisehto, jonka mukaan velkoja voi milloin tahansa irtisanoa sopimuksen, jos velallinen laiminlyö sopimuksen mukaisia maksueriä tai velallisen taloudellinen tilanne heikkenee. (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

Velkojan ei ole kuitenkaan pakko suostua velallisen ehdottamaan maksusuunnitelmaan tai ylipäättään maksulykkäykseen. Erääntyneen saatavan perinnässä tulee lähteä liikkeelle lähtökohtaisesti täydestä suorituksesta, jonka on tapahduttava viimeistään maksu-
muistutuksessa annetun maksuajan puitteissa. Maksusuunnitelman laatiminen on järkevää vain silloin kun velallisella ei taloudellisen asemansa vuoksi ole realistisia mahdollisuuksia kertasuoritukseen, mutta tällä on todellista maksuhalua. (Pönkä & Willman 2005, 101.)

7.6 Kuittaus

Yrityksellä saattaa olla saman asiakkaan kanssa erilaisia liiketoimia, joissa kumpikin voi olla vuoroin velkojana vuoroin velallisena. Koska kuittaus on perintäkeinona yksinkertainen, nopea ja halpa, kannattaakin aina tarkistaa kuittausmahdollisuus ennen kuin ryhtyy muihin perintätoimiin. Lainsäädännössä kuittauksista ei ole säännelty joitain erityistilanteita lukuun ottamatta. Oikeuskäytännössä ja -tieteessä kuittaus on kuitenkin niin vakiintunut, että sille on selkeät ratkaisumallit olemassa. (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

Esimerkki: Vuokratiloissa toimiva matkatoimisto. Jos vuokranantaja ostaa toimistosta matkan luotolla, matkatoimisto on erääntyneen vuokran verran velkaa vuokranantajalle ja vuokranantaja taas erääntyneen matkan hinnan velkaa matkatoimistolle. Helpoin tapa periä saatava on kuittaus, siltä osin kuin saatavat riittävät kattamaan toisensa. (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

Kuittauksessa vastakkaiset saatavat lakkaavat siltä osin kuin ne ovat päällekkäiset. Yksinkertaistettuna kuittaus on eräänlainen molemminpuolinen maksu, jossa molempien saatava tulee maksetuksi. Kuittauksen suorittamisessa ei tarvita viranomaisia eikä yleensä vastapuolen suostumusta. Kuittauksesta on aina tehtävä kuittausilmoitus. Kuittaus kannattaa tehdä heti, kun kuittauksen edellytykset ovat olemassa. Kuittausilmoituksessa on ilmoitettava tarkasti, mitä saatavia on kuitattu ja koska kuittaus on tapahtunut. Kuittausilmoitus tehdään kirjallisesti ja toimitetaan vastapuolelle todisteellisesti esim.

kirjattuna kirjeenä, saantitodistusta vastaan tai haastemiehen välityksellä. (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

Kuittaus voi olla joko vapaaehtoinen tai pakollinen. Vapaaehtoinen kuittaus perustuu yleensä sopimukseen. Joissakin tapauksissa kuittaukselle on asetettu velkojan suojaksi rajoituksia. Tällaisia tapauksia on esimerkiksi yrityksen saneerauslaissa, yksityishenkilön velkajärjestelylaissa ja takaisinsaantilaissa. Muuten vapaaehtoinen kuittaus on periaatteessa aina mahdollinen. (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

Yleisempi ja tärkeämpi kuittauksen muoto on pakollinen kuittaus. Pakollinen kuittaus on vastapuolen tahdosta riippumaton ilmoitus kuittauksesta. Kuittausilmoitus ei ole määrämuotoon sidottu ja se tulee voimaan silloin, kun vastapuoli on saanut siitä tiedon. Edellytyksenä pakolliselle kuittaukselle on, että saatavat ovat samanlaatuiset, perimiskelpoiset ja vastakkaiset. Samanlaatuisuudella tarkoitetaan, että saatavat ovat laadultaan samanlaatuisia, yleensä rahasaatavia. Saatavien ei tarvitse olla samansuuruisia. Perimiskelpoisuudella tarkoitetaan, että saatavan tulee olla sellainen, että siitä voidaan saada täytäntöönpanokelpoinen tuomio tuomioistuimesta. (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

Pääsääntöisesti erääntymätöntä saatavaa ei voi käyttää kuittaukseen. Vastasaatavan ei tarvitse kuitenkaan erääntyä samaan aikaan kuin pääsaatavan. Vakiintuneena käytäntönä pidetään, että riittää, kun vastasaatava erääntyy ennen kuittausilmoituksen tekemistä. Saamisten vastakkaisuudella tarkoitetaan, että kuittauksen osapuolet ovat toisiinsa nähden velkojina ja velallisina. (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

7.7 Kuluttajasaatavan perintä

Perintälaissa kuluttajasaatavalla tarkoitetaan sellaista elinkeinonharjoittajan saatavaa, joka perustuu kulutushyödykkeen luovuttamiseen tai luoton myöntämiseen kuluttajalle. Kuluttajasaatavia ovat esimerkiksi osamaksukauppa- ja pankkilainat, luottokortti- ja vakuutusmaksut, puhelinmaksut ja lehden tilausmaksut. Kuluttajasaatavasta on kysymys myös silloin, kun siitä on vastuussa joku muu kuluttajaan rinnastettavassa asemassa oleva henkilö kuin hyödykkeen alun perin hankkinut kuluttaja. Tällainen ve-

lallinen voi olla esimerkiksi kulutusluoton takaaja. Elinkeinoharjoittajalla, kuluttajalla ja kulutushyödykkeellä tarkoitetaan samaa kuin kuluttajansuojalaissa. Kuluttajansuojalain 1:3:n mukaan kulutushyödykkeillä tarkoitetaan tavaroita, palveluksia sekä muita hyödykkeitä ja etuuksia, joita tarjotaan luonnollisille henkilöille tai joita tällaiset henkilöt olennaisessa määrässä hankkivat yksityistä talouttaan varten. Saman lain 1:4 kohdan mukaan kuluttajana pidetään luonnollista henkilöä, joka hankkii kulutushyödykkeen pääasiassa muuhun tarkoitukseen kuin harjoittamaansa elinkeinotoimintaa varten. Elinkeinoharjoittajalla tarkoitetaan luonnollista henkilöä taikka yksityistä tai julkista osakeyhtiötä, joka tuloa tai muuta taloudellista hyötyä saadakseen ammattimaisesti pitää kaupan, myy tai muutoin tarjoaa kulutushyödykkeitä vastiketta vastaan. (Lindström 2011, 219.)

Kuluttajasaatavien perinnän erityissäännökset koskevat nimenomaisesti vain ammattimaisesti perintää harjoittavia. Perintätoimintaa pidetään ammattimaisena silloin, kun toiminta ei ole luonteeltaan satunnaista ja siihen liittyy tarkoitus hankkia taloudellista hyötyä. Velkojan omien saatavien perintää ei pidetä ammattimaisena, vaikka toiminta olisikin jatkuvaa. Kun perintää hoidetaan ammattimaisesti, on ennen oikeudelliseen perintään siirtymistä lähetettävä tai annettava kuluttajavelalliselle vähintään yksi maksuvaatimus. Perintätoimiston on myös odotettava maksuvaatimuksessa oleva maksu- ja huomautusaika ennen haastehakemuksen oikeuteen jättämistä. Perintälain vastaista toimintaa on perintäkirjeen lähettämättä jättäminen ennen haastemenettelyä. Vaatimus perintäkirjeen lähettämisestä ei kuitenkaan ole poikkeukseton. Jos haastemenettelyyn siirtymisen lykkääntyminen aiheuttaisi velkojalle oikeudenmenetyksen tai on olemassa jokin muu painava syy, ei perintäkirjettä tarvitse lähettää ennen tuomioistuinkäsittelyä. Esimerkkinä voi mainita saatavan vanhentumisen tai sen, että velallinen pakoilee tai selvästi yrittää muutoin vältellä saatavan maksamista. (Lindström 2011, 220.)

7.7.1 Kuluttajasaatavien perintäkulut

Velallisen on korvattava velkojalle perinnästä aiheutuvat kohtuulliset kulut riippumatta siitä, periikö saatavaa velkoja itse vai toimeksisaaja velkojan lukuun. Kulujen kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon saatavan suuruus, suoritettu työmäärä, perintätehtävän tarkoituksenmukainen suoritustapa ja muut seikat. Velallinen ei ole velvollinen

korvaamaan perintäkuluja, jos velkoja tai toimeksisaaja on menetellyt perintälain 4 §:n hyvän perintätavan vastaisesti tai jos perintätoimintaa ammattimaisesti harjoittava ei ole täyttänyt perintälain 5 §:n mukaista yksityiskohtaisen maksuvaatimuksen velvoitetta, paitsi jos menettelyn moitittavuutta tai laiminlyöntiä voidaan pitää vähäisenä. (PerintäL 10 §: Lindström 2011, 226.)

Perintälain 10a §:n mukaan kuluttajasaatavasta perittäessä velalliselta saa vaatia saman saatavan yksittäisestä perintätoimesta enintään seuraavat määrät:

Maksumuistutus: Kuluttajavelalliselta saa vaatia saman saatavan kirjallisesta maksumuistutuksesta enintään 5 euroa. Maksumuistutus on velkojan itsensä toimittama huomautuslasku tai vapaamuotoinen ilmoitus siitä, että erääntynyt saatava on yhä maksamatta. Kaikki velkojan itsensä suorittaman erääntyneen saatavan kirjalliset vaatimukset ovat maksumuistutuksia, joista voi vaatia enintään viiden euron perintäkulut. Muusta kuin kirjallisesta maksumuistutuksesta saa vaatia velalliselta sen esittämisestä aiheutuvat todelliset kulut.

Maksuvaatimus: Kuluttajavelalliselta saa vaatia saman saatavan perintälain 5 §:ssä tarkoitetusta maksuvaatimuksesta enintään 21 euroa, jos saatavan pääoma on 250 euroa tai vähemmän ja enintään 45 euroa, jos saatavan pääoma on yli 250 euroa.

Maksusuunnitelma: Kuluttajavelalliselta saa vaatia yhdessä velallisen kanssa laaditusta koko jäännössaatavan kattavasta kirjallisesta maksusuunnitelmasta enintään 30 euron perintäkulut. Pelkkää eräpäivän siirtämistä tai muuta maksulykkäystä ei pidetä maksusuunnitelman laatimisena. Maksusuunnitelman 30 euron enimmäiskulun on tarkoitus kattaa myös suunnitelman tavanomaiset ja vähäiset muutokset, kuten sopimisen maksuerän maksamisen lykkäämisestä tai kokonaismaksuajan pidentämisestä. Jos suunnitelmaa muutetaan olennaisesti, voidaan toimenpide rinnastaa uuden suunnitelman tekemiseen ja velottaa erikseen enintään 30 euron perintäkulut. Maksusuunnitelman voi laatia joko velkoja itse tai velkojan asiamies.

Todelliset perintäkulut: Kuluttajavelalliselta saa vaatia todelliset perintäkulut, jos perinnästä on sen edellyttämän tavanomaista suuremman työmäärän vuoksi aiheutunut enemmän perintäkuluja kuin perintälain 10a §:ssä säädetään. Velalliselle on tällöin esitettävä erittely laadituista perintäkuluista ja niiden perusteista sekä ilmoitettava kulujen määrän olevan muutoin sovellettavia enimmäismääriä suurempi. Velalliselta voidaan vaatia todelliset perintäkulut esimerkiksi silloin, jos maksuvaatimuksen laatiminen edel-

lyttää tavanomaista monimutkaisempien korkolaskelmien tekemistä. (Lindström 2011, 227-228.)

7.7.2 Velallisen kokonaiskuluvastuu kuluttajasaatavan perinnässä

Saman kuluttajasaatavan perinnästä velalliselta saa vaatia perintäkuluina yhteensä enintään seuraavat määrät:

1. 190 euroa, jos saatavan pääoma on 250 euroa tai vähemmän
2. 220 euroa, jos saatavan pääoma on yli 250 euroa.

Velalliselta voidaan vaatia nämä enimmäismäärät ylittävät todelliset perintäkulut, mikäli perintä on ollut poikkeuksellisen vaikeaa eikä perintätoimia voida pitää suhteettomina. Tällöin otetaan huomioon erityisesti saatavan pääoman suuruus. Velalliselle tulee antaa erittely vaadituista perintäkuluista ja niiden perusteista, kun enimmäismäärät ylitetään. Sen lisäksi on ilmoitettava ne syyt, joiden vuoksi kuluja vaaditaan yli muuten sovellettavan kokonaiskuluvastuun enimmäismäärän. (Rikalainen & Uitto 2008, 213.)

7.7.3 Lisäsaatava ja saatavien yhdistäminen

Velkojalla ja asiamiehellä on oikeus lähettää jokaisesta lisäsaatavasta erillinen maksumuistutus ja maksuvaatimus, joissa vaaditaan perintälain mukaisia perintäkuluja. Perintälaissa ei ole säännöksiä siitä, milloin ja miten saman velkojan useammat saatavat samalta velalliselta pitäisi yhdistää samaan maksumuistutukseen tai maksuvaatimukseen. Perintälain hyvään perintätapaan kuuluu, ettei velalliselle saa aiheuttaa haittaa ja kustannuksia lähettämällä hänelle toistuvasti useita perintäkirjeitä lyhyin väliajoin. Sääntö ei kuitenkaan edellytä velkojaa yhdistämään velkoja, jos saatavat ovat syntyneet tai erääntyvät eri ajankohtina tai perustuvat eri perusteisiin. (Lindström 2011, 233.)

7.7.4 Perintätoimien aikarajat kuluttajasaatavien perinnässä

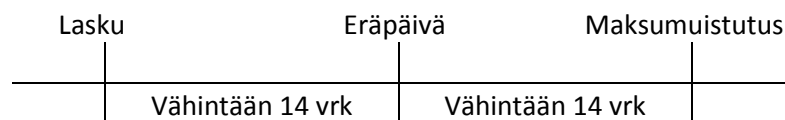
Kuluttajavelallisella tulee olla riittävä mahdollisuus reagoida perintään. Aikaa pitää tarvittaessa olla reklamointiin saatavan virheellisyydestä. Velallisella tulee olla myös aikaa

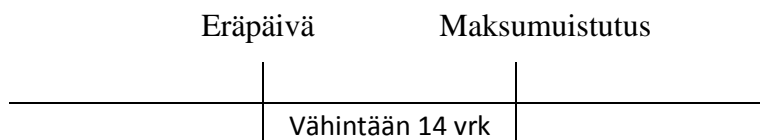
olla epäselvässä tilanteessa yhteydessä lainopilliseen asiantuntijaan. Tämän vuoksi velalliselta voidaan periä maksumuistutuksesta perintäkuluja vain, jos saatavasta on vähintään 14 päivää ennen sen erääntymistä lähetetty velalliselle lasku tai eräännyttämisilmoitus. Lisäksi vaaditaan, että erääntymisestä on kulunut vähintään 14 päivää ennen kuin maksumuistutus lähetetään velalliselle. Jos saatava on sovittu maksettavaksi tiettyinä eräpäivinä ilman erillistä ilmoitusta (esim. pankkiluotot, huoneenvuokra jne.), ei velalliselle tarvitse lähettää asiasta laskua tai erillistä ilmoitusta. Tällöin velalliselta saadaan vaatia perintäkuluja vain, jos eräpäivästä on ennen maksumuistutuksen lähettämistä kulunut vähintään 14 päivää. (Rikalainen & Uitto 2008, 212.)

Perintälain säännös ei sinällään estä velkojaa lähettämästä kuluttajavelalliselle laskua myöhemminkin kuin 14 päivää ennen eräpäivää. Velkoja voi myös lähettää maksumuistutuksen ennen kuin 14 päivää on ehtinyt kulua saatavan eräpäivästä. Siinä tilanteessa velkojalla ei vain ole oikeutta vaatia maksumuistutuksesta perintäkuluja. (Rikalainen & Uitto 2008, 212.)

Oikeaoppinen laskutustapa, jos eräpäivästä ei ole etukäteen sovittu:

Oikeaoppinen laskutustapa, jos eräpäivästä on sovittu sitovasti etukäteen:

(Rikalainen & Uitto 2008, 212.)

Jokaisesta lähetetystä maksumuistutuksesta tai maksuvaatimuksesta voidaan vaatia perintäkuluja velalliselta. Edellytyksenä kuitenkin on, että edellisen maksumuistutuksen

tai maksuvaatimuksen lähettämisestä on kulunut vähintään 14 päivää ennen kuin seuraava maksumuistutus tai maksuvaatimus lähetetään. (Rikalainen & Uitto 2008, 212.)

7.7.5 Arvonlisävero kuluttajaperinnässä

Toimeksisaaja ei voi periä toimeksiannosta maksettavaa arvonlisäveroa velalliselta, jos kyse on kuluttajasaatavan perinnästä ja velkojana oleva elinkeinonharjoittaja voi vähentää perintätoimeksiannon palkkioon sisältyvän arvonlisävero-osuuden omassa verotuksessaan. Perintäkulujen enimmäismäärät sisältävät myös arvonlisäveron sellaisissa tapauksissa, joissa vero voidaan periä kuluttajavelalliselta. Elinkeinonharjoittaja, joka on elinkeinotoiminnassaan arvonlisäverovelvollinen, saa tavallisesti vähentää perintätöimistöille maksamansa arvonlisävero-osuuden omassa verotuksessaan. (Rikalainen & Uitto 2008, 214.)

7.8 Yrityisperinnän perintäkulut

Yrityisperinnässä ei ole kulutaulukoita, kuten kuluttajaperinnässä, vaan perintäkulujen edellytetään olevan perintälain 10 §:n mukaisesti kohtuullisessa suhteessa saatavan suuruuteen, suoritettuun työmäärään, tehtävän tarkoituksenmukaiseen suoritustapaan sekä muihin seikkoihin. Näkemyserot yrityssaatavien perintäkulujen kohtuullisuudesta ratkaistaan viime kädessä yleisessä tuomioistuimessa. (Lindström 2011, 236.) Perintää suorittavan velkojan tulee lähettää erääntyneestä saatavasta vähintään yksi kirjallinen maksumuistutus ennen jatkotoimia riippumatta siitä, onko velallinen kuluttaja tai yritys. (Pönkä & Willman 2005, 74-75).

7.9 Tratta

Yksityisoikeudellinen tratta on julkisuusuhkainen maksukehotus, jossa yritysvelallista vaaditaan määräajassa suorittamaan velkojan saatava viivästyskorkeineen ja perimiskuluineen. Trattaa ei saa käyttää kuluttajasaatavan perimiseksi. Yksityisoikeudellista trattaa käyttävät yleensä perintätöimistöt ja suuryritykset, jotka hoitavat perintänsä itse.

Tratan teho ja vaikutus perustuvat maksamatta jääneen tratan julkiseen protestointiin. Velallisen hidas maksukäyttäytyminen voidaan saada nopeasti yleiseen tietoisuuteen. Velallinen, joka aikoo jatkaa yritystoimintaansa, pyrkii yleensä viimeiseen saakka välttämään julkista maksuhäiriötä ja maksaa tratalla perittävän saatavan. Yksityisoikeudellinen tratta ei ole kuitenkaan oikeudellisen perinnän väline. Sillä ei saada aikaan ulosotto- eli täytäntöönpanokelpoista päätöstä. (Lindström 2011, 252-255.)

Käytännössä trattaperintää toteutetaan siten, että velkoja toimittaa valmiilla lomakkeella tai muussa sovitussa muodossa perintätoimistolle tiedot velkojasta ja velallisesta, saatavasta sekä viivästyskoroista ja kuluista. Yksilöinnin varmistamiseksi on syytä liittää toimeksiantoon velallisen y-tunnus. Toimeksiannon yhteydessä velkoja sopii perintäyhtiön kanssa siitä, protestoidaanko mahdollisesti maksamatta jäänyt tratta vai käytetäänkö trattaperintää vain uhkauksena ilman tarkoitusta protestoida sitä. Perintäyhtiö lähettää velalliselle tratan, jossa ilmoitetaan, että tratta protestoidaan maksun puuttuessa luottotietoyhtiössä. Samalla perintätoimisto toimittaa luottotietoyhtiölle tiedot niistä velallisista, joille tratta on lähetetty. Tratan asettajana ja protestin tekijänä on perintäyhtiö. (Lindström 2011, 254.)

Protestointia varten perintäyhtiö toimittaa luottotietoyhtiölle tiedot niistä velallisista, jotka eivät ole trattaa maksaneet ja tiedon siitä protestoidaanko tratta hiljaisesti vai julkisesti. Hiljainen protesti merkitään ainoastaan luottotietoyhtiön luottotietokantaan, julkisen protesti julkaistaan myös esimerkiksi Kauppalehdessä. Protestointi on tehtävä 31 päivän kuluessa lähetysilmoituksesta. Protestoinnin yhteydessä luottotietoyhtiö lähettää velalliselle protestointi-ilmoituksen, jossa todetaan, että tratta on protestoitu ja että velallinen voi vielä saatavan maksamalla välttää protestin julkaisemisen. Jos velallinen osoittaa seitsemän päivän kuluessa protestointi-ilmoituksesta maksaneensa tratan korkoineen ja kuluineen, se protestoidaan hiljaisena. (Lindström 2011, 255.)

Tratan huono puoli velkojan kannalta on siinä, että protestoinnilla kutsutaan velallisen muutkin velkojat perintätoimiin. Syntyy kilpailu, jossa nopeimmat syövät hitaat. Tratan voi jättää myös protestoimatta ja näin kannattaa toimia erityisesti silloin, kun velkojalla on vielä muita erääntymättömiä saatavia velalliselta. Julkisuusvaikutus vaarantaa näiden saatavien perintää herättämällä muut velkojat. Toisaalta tratan jatkuva käyttäminen il-

man protestointia saa velkojan helposti kadottamaan uskottavuutensa. Kun velallinen perustellusti riitauttaa tratalla perittävän saatavan, ei trattaa voida protestoida. Tällöin perintää jatketaan haasteella. Pelkkä saatavan kiistäminen ei keskeytä trattaprosessia, vaan väitteen on syytä olla perusteltu ja mielellään kirjallinen. (Lindström 2011, 255.)

7.10 Konkurssiuhkainen maksukehotus

Mikäli velallisyritys ei maksa selvää ja erääntynyttä velkaansa, velallisyritystä voi kehottaa maksamaan velkansa uhalla, että velkoja hakee velallisen konkurssiin. Tätä perintätapaa voi käyttää ainoastaan liiketoiminnastaan kirjanpitovelvollisen velallisen osalta. Selvällä saamisella tarkoitetaan mm. velkaa, joka on tuomittu maksettavaksi, joka voidaan ulosmitata tai josta on todisteena kirjallinen velallisen allekirjoittama sitoumus. Saatavat tulee yksilöidä selkeästi maksukehotuksessa. Konkurssiuhkaisessa maksukehotuksessa annetaan velalliselle viikko aikaa maksaa velka. (Hynninen & Raatikainen 2011.)

Konkurssilain lähtökohtana on, että konkurssiin voidaan asettaa velallinen, joka on maksukyvytön. Konkurssiuhkaisen maksukehotuksen laiminlyönti on yksi konkurssilain mainitsemista maksukyvyttömyysoletuksista. Konkurssiuhkainen maksukehotus on annettava todistettavasti tiedoksi velalliselle. Tiedoksiannon voi suorittaa haastemies. Jos ei käytetä virallista tiedoksiantoa, velallisen tulee allekirjoittaa tiedoksiantotodistus kahden todistajan läsnä ollessa, jotka todistavat velallisen allekirjoituksen omilla allekirjoituksillaan. (Hynninen & Raatikainen 2011.)

8 VAIHTOEHDOT ITSE TOTEUTETULLE VAPAAEHTOISELLE PERINNÄLLE

Perintä maksaa aina, myös itse toteutettuna. Kuluja aiheuttavat mm. perintähenkilöstön palkat, atk- ja puhelinkustannukset, lomake- ja postituskustannukset. Oikeudellisessa perinnässä viranomaiskulut ovat samat kaikille. Itse toteutettuna perintä on yritykselle

kiinteä kustannus, ulkopuolisena palveluna ostettuna se on muuttuva kustannus. Ulkopuolisen yrityksen käyttäminen perinnässä on useimmiten sekä taloudellisesti että perinnän asiantuntemuksen kannalta järkevää ja tarkoituksenmukaista. Perintä vaatii ammattitaitoa. Oikeudellinen perintä edellyttää toteuttajaltaan asiantuntemusta ja ajantasaista tietoa. (Lindström 2011, 256.)

Yritykset voivat hoitaa saataviensa perintää esimerkiksi seuraavilla tavoilla:

- Yritys hoitaa itse perinnän alusta loppuun.
- Yritys hoitaa itse vapaaehtoisen perinnän ja käyttää oikeudellisessa perinnässä perintäyritystä, asianajo- tai lakitoimistoa.
- Yritys keskittyy omaan liiketoimintaansa ja antaa yhteistyökumppanin hoitaa niin vapaaehtoisen kuin oikeudellisenkin perinnän. (Lindström 2011, 256.)

Saatavan suuruudella on merkitystä yhteistyökumppania valitessa. Jos saatava on suuri ja on vielä mahdollisuus, että asiakas saattaa joutua perinnän aikana konkurssiin, kannattaa yleensä harkita asianajo- tai lakiasiantaimiston käyttämistä. Nämä toimistot ovat hyvä vaihtoehto myös silloin, kun kyse on riitaisesta saatavasta. Perintätoimistot taas ovat parhaimmillaan pienempien ja riidattomien saatavien sekä suurten massojen perinnässä. (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

8.1 Perintätoimiston valinta

Perintätoimistoa valitessa kannattaa kiinnittää huomiota sen toimintatapoihin. Yritykselle ei ole hyvää mainosta, jos sen käyttämä perintätoimisto rikkoo toistuvasti hyvää perintätapaa. Sopimuksessa on hyvä vaatia, että myös perintätoimisto noudattaa samaa korkeaa tasoa, jota toimeksiantaja itsekin. Myös perintätoimiston vakavaraisuudesta on hyvä varmistua. Kun perintätoimeksianto on annettu, velallinen maksaa yleensä saatavan perintätoimistolle. Tämän jälkeen perintätoimisto on velkaa sen määrän toimeksiantajalle, mikä tälle pitää tilittää. Myös yhteistyökumppanin resursseista on hyvä varmistua. ATK-järjestelmien tulee olla kunnossa ja henkilökunnan ammattitaitoista. Sopimusehdot kannattaa lukea huolellisesti. Monissa sopimusehdoissa perittävä jää perintätoimiston perittäväksi siihen asti kunnes se on loppuun peritty, tai ainakin perintätoimistolla säilyy oikeus palkkioon, vaikka perinnän tekisikin joku muu. Tämä vaikeuttaa yh-

teistyön lopettamista, jos tulokset eivät tyydytä. (Lehtonen, Mökkönen, Töyrylä & Seulu.)

Perintäpalveluyritykset pystyvät yleensä tarjoamaan edullisia ratkaisuja, koska ne voivat volyyminsä ansiosta hoitaa perintää tehokkaasti. Näin suurtuotannon edut tulevat velkojan hyväksi. Ilmaista perintää ei ole olemassakaan. Perinnästä aiheutuneet kustannukset pyritään kohdistamaan ensisijaisesti velalliseen, joka perinnän on aiheuttanutkin. Jos kuluja ei saada velalliselta, laskuttaa perintäyhtiö toimeksiantajaltaan perintään liittyvät viranomaiskulut sekä suoritettujen toimenpiteiden mukaiset palkkiot. Perintäyhtiö voi käyttää myös hinnoittelua, joka perustuu provisioon perityistä varoista. (Lindström 2011, 257.)

8.2 Asianajo- ja lakiasiantoimistot perinnässä

Asianajo- ja lakitoimistoja on erilaisia ja erikokoisia. Useimmat hoitavat kaikenlaisia lakiasioita, mutta jotkut ovat erikoistuneet liike-elämän lakiasioihin. Tärkeintä ei ole voittaa juttua, vaan saada rahat velalliselta. Pelkän periaatteen vuoksi ei kannata päätöksiä hankkia, paitsi jos yrityksellä on rahaa ja henkilökohtaisia ambitiesiöitä. Asianajo- ja lakitoimistoa käytetään yleisesti perintään, jos asia on riitainen, sekava, jos siinä on monta velallista tai jos intressi on riittävän suuri. Näin voidaan saada perittäviin tiukka ja yksilöllinen käsittely. Toimiston valintaan on syytä kiinnittää huomiota ja varmistua, että toimistolla on riittävä osaaminen ja kokemus myös liike-elämän lakiasioissa. Toimiston vakavaraisuuteen ja taloudelliseen turvallisuuteen on syytä kiinnittää huomiota. (Lehtonen 1996, 154-155.)

Toimistoa valitessa kannattaa kysyä liike-elämästä kokemuksia ja suosituksia. Tarjouksia kannattaa pyytää ja vertailla niitä keskenään. Jos saatavat ovat yrityssaattavia tai ne ovat suurehkoja, on hyvä varmistaa, että asioita hoitavat ovat lakimiehiä. Eduksi on, että he ovat saavuttaneet varatuomarin arvon, jonka saa vasta tuomioistuinharjoittelun jälkeen. Mitä pitempi kokemus heillä on nimenomaan perinnästä, sen parempi. Hyvänä puolena asianajo- tai lakitoimiston käytössä on se, että toimistoilla on usein velalliseen nähden arvovaltaa, eikä velallinen kiukuttele toimistolle. (Lehtonen 1996, 155.)

9 VELAN VANHENTUMINEN

9.1 Yleistä

Keskeisimmät vanhentumista koskevat säännökset ovat vanhentumislaisissa; Laki velan vanhentumisesta 15.8.2003/728. Kyseinen laki on ns. yleislaki. Jos jossakin muussa laissa on poikkeavia erityissäännöksiä velan vanhentumisajasta tai muusta vanhentumiseen liittyvästä seikasta, niitä noudatetaan. Vanhentumislaista ei saa poiketa sopimuksella velallisen vahingoksi. Velkojan tulee käyttää saamisoikeuttaan lainmukaisessa määräajassa. Velkojan ollessa passiivinen, saaminen vanhentuu ja lakkaa sen jälkeen, kun lainmukainen määräaika on kulunut umpeen. (Karttunen, Koivunen, Laasanen, Sippel, Uitto & Valtonen 2009, 291.)

Vanhentuminen koskee yleensä kaikkia saamisoikeuksia, olipa velvoitteen peruste tai suorituksen tyyppi mikä tahansa. Esineoikeudet eivät puolestaan vanhene. Samanaikaisesti ei sovelleta eri lakeihin perustuvia vanhentumisaikoja, vaan määräajoista sovelletaan ainoastaan erityissäännöksen mukaista määräaikaa. Jos velkoja pystyy esittämään vaatimuksia eri vastuuperusteiden perusteella, erityissäännöksen mukainen vanhentumisaika koskee vain kyseisessä laissa tarkoitettusta perusteesta johtuvaa velkaa. Kun velka vanhenee erityissäännöksen mukaisesti, noudatetaan lakia velan vanhentumisesta kuitenkin sen jälkeen, kun velasta on annettu lainvoimaiseksi tullut tuomio tai muu ulosottoperuste, joka voidaan panna täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio. (Karttunen, Koivunen, Laasanen, Sippel, Uitto & Valtonen 2009, 291-292.)

Vanhentumisen oikeusvaikutuksen seurauksena velallinen vapautuu suoritusvelvollisuudestaan, joten tässä mielessä vanhentumisessa on kysymys ennen muuta velallisen suojasta. Velalla tarkoitetaan rahavelkaa ja muita velvoitteita. Lakia velan vanhentumisesta ei kuitenkaan sovelleta

1. veroon, julkiseen maksuun tai muuhun rahasaamiseen, joka voidaan periä ulosottoimin ilman tuomiota tai päätöstä
2. sakkoon, menettämisseuraamukseen tai muuhun rikosoikeudelliseen seuraamukseen taikka uhkasakkoon tai teettämis- tai keskeyttämisuhkaan

3. eläke- tai sosiaalilainsäädännön nojalla lakisääteisen vakuutuksen perusteella tai julkisista varoista suoritettavaan eläkkeeseen, korvaukseen, tukeen tai muuhun etuuteen.
4. lapsen elatuksesta annetussa laissa tarkoitettuun elatusapuun tai kunnan takautumissaatavaan, joka perustuu eläketurvalain nojalla lapselle suoritettavaan elatukseen. (Karttunen, Koivunen, Laasanen, Sippel, Uitto & Valtonen 2009, 292.)

9.2 Vanhentumisaika ja sen alkamisajankohta

Velka vanhentuu kolmessa vuodessa, jollei vanhentumista ole sitä ennen katkaistu. Vanhentumisen alkamisajankohta lasketaan seuraavassa esitetyllä tavalla. (Rikalainen & Uitto 2008, 161.)

9.2.1 Eräpäivästä on sovittu

Jos eräpäivä on velallista sitovasti ennalta määrätty, vanhentumisaika alkaa kulua eräpäivästä. Velka voidaan usein vaatia suoritettavaksi ennen määrättyä eräpäivää velallisen sopimusrikkomuksen perusteella tai muun syyn johdosta. Tällöin vanhentumisaika alkaa kulua, kun velka on eräännyttämistoimien johdosta erääntynyt. Eräpäivää koskeva määräys voi sisältyä joko osapuolten väliseen alkuperäiseen sopimukseen tai myöhemmin sopimussuhteen aikana tehtyyn täydennykseen tai muutokseen. (Rikalainen & Uitto 2008, 162.)

9.2.2 Eräpäivästä ei ole sovittu

Jos kauppahinnan tai muun vastikkeen suorittamisen eräpäivää ei ole sovittu, vanhentumisaika alkaa kulua, kun myyjä on luovuttanut kaupan kohteen ostajalle, tai siitä, kun muu velkojana oleva sopijapuoli on täyttänyt oman suoritusvelvollisuutensa. (Rikalainen & Uitto 2008, 161.)

9.2.3 Korvausvelan vanhentumisajan alkaminen

Vahingonkorvauksen tai muun hyvityksen vanhentumisaika alkaa kulua

1. sopimusrikkomukseen perustuvassa hyvityksessä siitä, kun ostaja on havainnut virheen tai puutteen kaupan kohteessa tai kun muu velkojana oleva sopijapuoli on havainnut virheen sopimuksen täyttämiseksi taikka hänen olisi pitänyt havaita se
2. asiamiehen, edustajan tai muun toimeksisaajan tekemään virheeseen tai laiminlyöntiin perustuvassa vahingonkorvauksessa siitä, kun toimeksisaaja on tehnyt tilityksen tai jollei vahingonkorvauksen peruste käy ilmi tilityksen tiedoista, siitä kun päämies on havainnut virheen tai laiminlyönnin taikka hänen olisi pitänyt se havaita
3. muuhun kuin sopimussuhteeseen perustuvassa vahingonkorvauksessa siitä, kun vahingonkärsijä on saanut tietää tai hänen olisi pitänyt tietää vahingosta ja siitä vastuussa olevasta
5. perusteettoman edun palautuksessa siitä, kun vaatimuksen esittäjä on saanut tietää tai hänen olisi pitänyt tietää erehdyksessä tehdystä maksusta, sopimuksen pätemättömyydestä tai muusta edun palautuksen perusteena olevasta tapahtumasta ja perusteettoman edun saajasta. (VanhL 7 §; Karttunen, Koivunen, Laasanen, Sippel, Uitto & Valtonen 2009, 293-294.)

Normaalisti korvausvelka vanhentuu siis kolmen vuoden kuluttua vahinkotapahtumasta tai sen havaitsemisesta. Jos taas kyse on sellaisesta tilanteesta, jossa vahingonkärsijä ei ole havainnut vahinkoa, vanhentuminen on katkaistava ennen kuin kymmenen vuotta on kulunut sopimusrikkomuksesta tai vahinkoon johtaneesta tai edun palautuksena perustana olevasta tapahtumasta. Jos vahinkoa ei siis havaita kymmenen vuoden aikana, saatava vanhenee. Määräaika ei kuitenkaan rajoita vahingonkärsijän oikeutta vaatia korvausta henkilö- tai ympäristövahingoista. Rikoksesta johtuvaa velkaa ei katsota tämän tai muun lain nojalla vanhentuneeksi niin kauan kuin rikosasiassa voidaan nostaa syyte tai kun rikosasian käsittely on vireillä tuomioistuimessa. (Karttunen, Koivunen, Laasanen, Sippel, Uitto & Valtonen 2009, 294.)

9.2.4 Muut tapaukset

Jos kysymys on toistaiseksi myönnetystä tai ehdollisesti syntyvästä velasta taikka muusta velasta, jonka vanhentumisajan alkamisajankohta ei määräydy aiemmin esitetyillä perusteilla, velka vanhentuu kymmenen vuoden kuluttua veloitteen oikeusperusteen syntymisestä, jollei vanhentumista ole sitä ennen katkaistu. Sen jälkeen kun velka on velkojan vaatimuksesta tai muun syyn johdosta erääntynyt maksettavaksi, noudatetaan kuitenkin erääntymispäivästä laskettavaa kolmen vuoden vanhentumisaikaa. (Rikalainen & Uitto 2008, 163.)

9.3 Velan vanhentumisen katkaiseminen

Velan vanhentuminen voidaan katkaista kohdistamalla velalliseen joko vapaamuotoinen tai oikeudellinen katkaisutoimi. Velan vanhentumisen katkaisemisesta alkaa kulua uusi, alkuperäisen vanhentumisajan pituinen vanhentumisaika. Kuitenkin sen jälkeen, kun velasta on annettu lainvoimaiseksi tullut tuomio tai muu täytäntöönpanoperuste, joka voidaan panna täytäntöön niin kuin lainvoimainen tuomio, vanhentumisaika on viisi vuotta. Jos lainvoimainen tuomio tai päätös puretaan, velan ei katsota vanhentuneen kyseisen tuomion antamisen jälkeen kuluneena aikana. Jos maksuvelvollisuus alkaa vasta ulosottoperusteen antamisen jälkeen, vanhentumisaika lasketaan suoritusvelvollisuuden alkamisesta. Näin esimerkiksi velkajärjestelylain mukaisen maksuohjelman erät vanhenevat viiden vuoden kuluttua ko. erän eräpäivästä lukien. (Rikalainen & Uitto 2008, 164.)

9.3.1 Katkaisutoimien kohdistaminen

Vapaamuotoinen tai oikeudellinen katkaisutoimi tulee kohdistaa siihen velalliseen, joka on velallisena kyseisessä velkasuhteessa. Jos samasta saatavasta vastaa useita henkilöitä yhteisvastuullisesti, katkaisutoimi tulee kohdistaa erikseen jokaiseen vastuvelalliseen (poikkeuksena avoimet yhtiöt ja kommandiittiyhtiöt ja niiden yhtiömiehet). Jos saatavasta vastaavat päävelallisena osakeyhtiö ja takaajana yhtiön toimitusjohtaja, katkaisutoimi tulee kohdistaa erikseen sekä osakeyhtiöön että takaajaan. Näin menetellään vaik-

ka takaaja toimii päävelallisyhtiön hallinnossa. (Karttunen, Koivunen, Laasanen, Sippel, Uitto & Valtonen 2009, 300.)

Avoimen ja kommandiittiyhtiön velan osalta velkojan ei tarvitse katkaista velan vanhentumista jokaiseen yhtiömieheen nähden, vaan ainoastaan yhtiöön. Lisäksi velan vaatiminen keneltä tahansa vastuunalaiselta yhtiömieheltä katkaisee vanhentumisen myös muilta yhtiömiehiltä ja yhtiöltä. (Lindström 2011, 194.)

9.3.2 Velan vanhentumisen katkaiseminen vapaamuotoisesti

Velan vanhentuminen katkeaa kun

- velan osapuolet sopivat maksujen järjestelystä (maksusopimus), vakuudesta tai velan ehtojen muutoksesta
- velallinen suorittaa tai tunnustaa velan velkojalle (maksu)
- velkoja vaatii velalliselta suoritusta tai muistuttaa velallista velasta (vaatimus) (VanhL 10 §.)

Velkojan pitää yksilöidä velka katkaisutoimessa riittävän tarkasti. Jos velallisella on useita velkoja samalta velkojalta ja hän maksaa velkojan tilille rahaa, ei minkään velan yksilöintivaatimus täyty. Velkojan pitää tällaisessa tapauksessa ilmoittaa velalliselle, mihin velkaan suoritus on kohdistettu. Vanhentuminen katkeaa vasta, kun velkoja lähettää suorituksen kohdistamisilmoituksen velalliselle. Jokaisessa katkaisutoimessa on hyvä olla maininta velan perusteesta ja määrästä. Velan yksilöinti on tärkeää, koska riitatilanteessa velkojan on kyettävä näyttämään, milloin ja miten vanhentuminen on katkaistu. Juuri näyttövelvollisuuden vuoksi velkojan kannattaa käyttää suurten saatavien vapaamuotoisessa katkaisussa haastemiestä, jos velallisen tavoittaminen on vaikeaa. (Lindström 2011, 186-187.)

Maksujen osalta on huomattava, että jos samasta saatavasta vastaavat useat velalliset yhteisvastuullisesti, niin yhden velallisen maksusuoritus katkaisee velan vanhentumisen vain hänen osaltaan. Myöskään kolmannen henkilön tekemä maksusuoritus ei katkaise velan vanhentumista, vaikka velallinen olisi maksusta tietoinenkin. Tällaisessa tilanteessa velkojan on itse huolehdittava vanhentumisen katkaisusta. Kuitenkin jos kolmas

henkilö tekee maksusuorituksen velallisen asiamiehenä tai velallisen lakimääräisenä edustajana, tehty maksusuoritus katkaisee velan vanhentumisen. (Rikalainen & Uitto 2008, 166-167.)

9.3.3 Velan vanhentumisen oikeudelliset katkaisutoimet

Velan vanhentuminen katkeaa oikeudellisella katkaisutoimella, kun

- velkoja panee vireille saatavaa koskevan kanteen velallista vastaan tai esittää saatavaa koskevan vaatimuksen tuomioistuimessa, kuluttajavalituslautakunnassa tai laissa säädettyssä muussa toimielimessä tai menettelyssä, jossa voidaan antaa ratkaisu tai ratkaisusuositus
- velkoja ilmoittaa saatavan velallista koskevan julkisen haasteen johdosta taikka velallisen konkurssissa, yrityksen saneerauksessa tai yksityishenkilön velkajärjestelyssä tai kun velka otetaan muutoin huomioon menettelyn yhteydessä
- velkoja panee vireille ulosottoasian tai, jos velka muutoin otetaan huomioon ulosottomenettelyssä, esimerkiksi pakkohuutokaupassa. (VanhL 11§.)

Oikeuden päätökseen perustuvan velan vanhentuminen voidaan katkaista myös vapaa-
muotoisesti. Tällöinkin velkojan on varauduttava näyttämään, miten vanhentumisajan
katkaisu on tapahtunut. Velkojan kannalta varmin tapa katkaista päätökseen perustuvan
saatavan vanhentumisaika on toimittaa asia ulosottoon. Laajan ja suppean ulosottoasian
vireille tulo katkaisee vanhentumisen. Ulosotto tulee vireille silloin, kun velkojan ulos-
ottihakemus toimitetaan ulosottoon tai ulosottihakemus saapuu ulosoton Uljas atk-
järjestelmään. Ulosottoasian vireilläolo päättyy lopputilitykseen tai esteilmoitukseen tai
asian siirrolla passiivirekisteriin. Jos ulosotto päättyy esteilmoitukseen (varattomuus- tai
tuntemattomuusesteeseen), alkaa uusi viiden vuoden vanhentumisaika kulua esteilmoi-
tuksen antamispäivästä lukien. On hyvä tietää, että saatavan vanhentumisaika kuluu
saatavan passiivirekisteröintiaikana (kaksi vuotta) ulosotossa. (Lindström 2011, 186-
188.)

Vanhentumislaisissa on erityinen säännös (11.3 §) sen varalta, että velkoja peruuttaa ha-
kemuksensa tai asian käsittely päättyy muusta syystä ilman, että tiedoksianto tai muu
lain edellyttämä ilmoitus velkojan vaatimuksesta on toimitettu velalliselle. Edellä mai-

nitussa tilanteessa vanhentuminen ei katkea. Velka vanhentuu tällaisessa tilanteessa aikaisintaan vuoden kuluessa menettelyn päättymisestä. Vanhentumisaikaa voidaan pidentää tällä tavoin vain yhden kerran. Säännöksen ansiosta voidaan saatavan vanhentumiselle tietyissä tilanteissa saada vuoden lisääaika, esimerkiksi silloin, kun velallinen asuu tilapäisesti ulkomailla. Tällöin haastehakemuksen toimittamisella käräjäoikeuteen ja haastehakemuksen välittömällä peruuttamisella saadaan yksi vuosi lisää ”toiminta-aikaa”. Yhden vuoden kanneaika koskee myös sellaista tilannetta, jossa velkojan vaatimukset jätetään tuomioistuimessa tutkimatta tai asia on jäänyt sillensä velalliselle toimitetun tiedoksiannon jälkeen. (Rikalainen & Uitto 2008, 170.)

Alla on asian selkeyttämiseksi esitetty muutama esimerkki kirjasta Juridiikan perusteet. (Karttunen, Koivunen, Laasanen, Sippel, Uitto & Valtonen 2009, 298).

Esimerkki 1.

Velkojalla on saatava A:lta. Saatava vanhenee 1.3.2008. Velkoja panee kanteen vireille 15.2.2008 ja saa A:ta vastaan yksipuolisen tuomion 15.4.2008. Kun velkoja panee kanteen vireille ennen saatavan vanhentumista, saatava ei vanhene, vaikka yksipuolinen tuomio saadaankin vasta saatavan vanhentumispäivän jälkeen. Syy on se, että saatavan vanhentuminen on keskeytyneenä kanteen vireille panosta yksipuolisen tuomion antamiseen asti. Saatavan vanhentuminen katkeaa 15.4.2008, kun käräjäoikeus antaa yksipuolisen tuomion. Yksipuolisen tuomion antopäivästä alkaa viiden vuoden vanhentumisaika.

Esimerkki 2.

Velkojalla on saatava B:tä kohtaan. Saatava vanhenee 12.3.2008. B työskentelee ulkomailla ja velkoja tietää, että hänen työkomennuksensa päättyy 30.4.2008. Velkoja panee vireille kanteen B:tä kohtaan 3.3.2008 ja peruuttaa sen 5.3.2008. Käräjäoikeus on 11.3. antanut päätöksen, jolla asian käsittely on jäänyt sillensä. Saatavan vanhentumista ei saada katkaistuksi, mutta se vanhenee vasta 11.3.2009. Velkoja pystyy näin nostamaan kanteen uudelleen B:tä vastaan, kun B on taas kotimaassa.

9.4 Vanhentumisen katkaisemisen vaikutukset

Jokaisesta velan vanhentumisen katkaisemisesta alkaa kulua uusi, entisen pituinen vanhentumisaika, joka on yleensä kolme vuotta. Vanhentumisaika on kuitenkin viisi vuotta sen jälkeen kun velasta on annettu lainvoimaiseksi tullut tuomio tai ulosottoperuste, joka voidaan panna täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio. Tuomion hankkimisen jälkeen vanhentumisajan kulumisen voidaan keskeyttää vapaamuotoisilla tai oikeudellisilla katkaisutavoilla. Vapaamuotoisen tai oikeudellisen katkaisun jälkeen alkaa kulua uusi viiden vuoden vanhentumisaika. Jos vanhentumisaika määräytyy muussa laissa olevan erityissäännöksen perusteella, on myös uusi vanhentumisaika keskeytetyn vanhentumisajan pituinen. (Lindström 2011, 189.)

9.5 Vanhentumisen vaikutukset velan perintään

Velallisen velvollisuus suorittaa velka lakkaa, kun velka vanhentuu. Kun velka on vanhentunut, velkojalla ei ole enää oikeutta periä velkaa. Vanhentuneesta velasta ei voi hankkia ulosottoperustetta eikä sitä voi lähettää ulosottoon (VanhL 14§). Vanhentuneen velvoitteen täyttäminen on suorituksena pätevä. Velallisella ei ole oikeutta vaatia vanhentuneesta rahavelasta maksamaansa määrää takaisin, poikkeussäännöstä lukuun ottamatta. Nimittäin yksityishenkilöllä on oikeus saada takaisin vanhentuneesta kuluttajasaatavasta tekemänsä suoritus. Tämän poikkeussäännön piiriin kuuluvat kaikki elinkeinonharjoittajan saatavat, jotka perustuvat kulutushyödykkeen luovuttamiseen tai luoton myöntämiseen kuluttajalle. Myös yksityistakaaja tai yksityinen pantinantaja voi esittää palautusvaatimuksen velkojalle, jos hän on erehdyksessä suorittanut päävelkaa, joka on vanhentunut velalliseen nähden. (Lindström 2011, 189-190.)

Maksunpalautusvelvollisuutta ei kuitenkaan ole silloin, jos yksityishenkilö on tiennyt velan olevan vanhentunut ja tästä huolimatta suorittanut velkaa. Velkojan on tarvittaessa näytettävä, että velallinen oli suorituksen tehdessään tiennyt velan olevan vanhentunut. Velallisen on vaadittava maksun palautusta kolmen vuoden kuluessa siitä, kun hän sai tietää, että oli erehdyksessä maksanut vanhentuneen velan. (Lindström 2011, 190.)

Saatavien perinnästä annetun lain 4 §:ssä käsitellään hyvää perintätapaa, jonka mukaan perinnässä ei saa antaa velalliselle vääriä tai harhaanjohtavia tietoja maksun laiminlyönnin seurauksista. Velalliselle on perinnän yhteydessä ilmoitettava, jos perittävänä oleva velka on vanhentunut. Jos velallinen suorittaa vanhentuneen velan virheellisen perintämenettelyn johdosta, hänellä on perintälain 16 §:n mukaan oikeus vaatia korvausta perintätoimistolta. (Lindström 2011, 190.)

9.6 Saatavan lopullinen vanhentuminen

Lopullista vanhentumista käsittelevä ulosottokaaren säännös tuli voimaan 1.1.2008. Ulosottoperuste (esim. käräjäoikeuden tuomio tai yksipuolinen tuomio), jossa luonnolliselle henkilölle on asetettu maksuvelvoite, on täytäntöönpanokelpoinen 15 vuoden ajan. Määräaika on 20 vuotta, jos ulosottoperusteessa tarkoitettu velkoja on luonnollinen henkilö tai jos korvaussaatava perustuu rikokseen, jossa velallinen on tuomittu vankeuteen tai yhdyskuntapalveluun (UK 2:24). (Lindström 2011, 197.)

Ulosottoperusteen määräaika lasketaan siitä, kun yksipuolinen tuomio tai lainvoimaiseksi tullut tuomio tai muu lopullinen ulosottoperuste on annettu. Määräajan umpeen kuluminen tarkoittaa saatavan lopullista vanhentumista. Määräaikaa voidaan pidentää tuomioistuimen päätöksellä 10 vuotta, jos velallinen on olennaisesti vaikeuttanut velkomista, esimerkiksi kätkenyt tai lahjoittanut omaisuuttaan tai salannut tietoja tai antanut vääriä tai harhaanjohtavia tietoja taloudellisesta asemastaan. Määräajan jatkamiskanne tulee nostaa kahden vuoden kuluessa alkuperäisen määräajan päättymisestä. (UK2:26). (Lindström 2011, 198.)

Velan lopullisen vanhentumisen määräaika lasketaan tuomion tai yksipuolisen tuomion tai muun ulosottoperusteen antamisesta. Jos velkoja ei ole hakenut velkaan ulosottoperustetta, lopullinen 15 vuoden vanhentumisaika ei ole alkanut kulua. Ulosottokaareissa tarkoitettu lopullinen vanhentuminen koskee vain luonnollisia henkilöitä. Sen sijaan jos velallisena on yhtiö tai yhteisö, velka ei kuulu lopullisen vanhentumisen piiriin. (Lindström 2011, 198.)

10 EU:N MAKSUVIIVÄSTYSDIREKTIIVI

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/7/EU kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta annettiin 16.2.2011. Direktiivi on pantava täytäntöön 16.3.2013 mennessä. Direktiivin mukaan elinkeinonharjoittajan oikeus viivästysseuraamukseen ei riipu siitä, missä jäsenvaltiossa velallisen kotipaikka on ja minkä jäsenvaltion lainsäädäntöä kyseiseen velkomiseen sovelletaan. Kysymyksessä on ns. minimidirektiivi eli jäsenvaltiot voivat antaa tai pitää voimassa säännöksiä, jotka suojaavat velkojaa tehokkaammin kuin direktiivin säännökset. Direktiiviä sovelletaan maksuihin, jotka suoritetaan korvauksena sellaisista yritysten välisistä tai yritysten ja viranomaisten välisistä toimista, jotka johtavat tavaroiden toimittamiseen tai palvelujen suorittamiseen korvausta vastaan. Direktiiviä ei sovelleta kuluttajan kanssa tehtyyn sopimukseen. (Lindström 2011, 150.)

10.1 Viivästyskorko

Yritysten välisissä sopimuksissa viivästyskorkoa ei voida sopia alemmaksi kuin lakisääteinen viivästyskorko. Lakisääteisen viivästyskoron tulee olla viitekorko lisättynä vähintään kahdeksalla prosenttiyksiköllä. Jäsenvaltioiden on varmistettava että yritysten välisissä kaupallisissa liiketoimissa velkoja on oikeutettu saamaan viivästyskorkoa myöhästyneelle suoritukselle ilman maksumuistutuksen lähettämistä, mikäli seuraavat edellytykset täyttyvät:

- 1) velkoja on täyttänyt sopimukseen liittyvät ja lailliset velvoitteensa ja
- 2) velkoja ei ole saanut suoritusta ajoissa, paitsi jos velallinen ei ole vastuussa viivästymisestä. (Lindström 2011, 150-151.)

Jos edellytykset täyttyvät, jäsenvaltioiden on varmistettava, että velkoja on oikeutettu saamaan viivästyskorkoa maksulle sopimuksessa sovittua päivää seuraavasta päivästä. Jos tätä päivää ei ole sovittu, velkoja on oikeutettu saamaan viivästyskorkoa jonkun seuraavista aikarajoista kuluessa umpeen:

- 1) 30 kalenteripäivää siitä, kun velallinen on vastaanottanut laskun tai vastaavan maksuvaatimuksen

- 2) jos on epäselvää, milloin velallinen on saanut laskun tai velkojan maksuvaatimuksen, 30 kalenteripäivää tavaroiden tai palvelujen vastaanottamisesta
- 3) jos velallinen vastaanottaa laskun aiemmin kuin tavarain tai palvelun, 30 kalenteripäivää tavarain tai palvelun vastaanottamisesta
- 4) jos hyväksymis- tai vahvistusmenettely, jolla tavarain tai palvelun vastaavuus osapuolten välisen sopimuksen kanssa varmistetaan, on säädelty laissa tai sovitun sopimuksessa ja jos velallinen vastaanottaa laskun aiemmin tai sinä päivänä, kun hyväksyminen tai vahvistus tapahtuu, 30 kalenteripäivää kyseisen päivän jälkeen.

Direktiivissä on säännös, jonka mukaan sopimusehto tai menettely, jonka mukaan viivästyskorkoa ei voida periä, on katsottava selvästi kohtuuttomaksi tai sopimattomaksi. (Lindström 2011, 151.)

10.2 Korvaus perintäkuluista

Direktiivin mukaan viivästyskoron tullessa maksettavaksi, velkojalle on oikeus saada velalliselta vähintään kiinteä 40 euron summa. Se on maksettava, ilman että maksu- muistutus on tarpeen, korvauksena velkojan omista perintäkuluista. Lisäksi velkojalla on oikeus saada kohtuullinen korvaus perintäkuluista, jotka ylittävät 40 euron korvauksen. Näihin kuluihin voivat sisältyä menot, jotka ovat aiheutuneet muun muassa lakimiehen tai perintätoimiston käyttämisestä. Kohtuullista korvausta arvioitaessa on otettava huomioon saatavan suuruus, suoritettu työmäärä, perintätehtävän tarkoituksenmukainen suoritustapa ja muut seikat. (Oikeusministeriön www-sivut, 2012.)

10.3 Maksuaika

Direktiiviin otettiin säännös, joka koskee yritysten välisiä sopimuksia. Säännöksessä rajoitettiin sitä, kuinka pitkistä maksuajasta voidaan sopia. Direktiivi sisältää seuraavat säännökset maksuajasta:

- 1) Kun velallisena on julkinen terveydenhuolto tai sosiaali- ja terveydenhuoltoalan toimielin, maksuaika olisi pääsääntöisesti noudatettavan 30 päivän sijasta enintään 60 päivää.

- 2) Sopimuksissa, jotka koskevat tavaroiden tai palveluiden toimittamista julkiselle viranomaiselle, sovittu maksuaika ei saisi ylittää 30 päivää, paitsi jos maksuajasta on erikseen sovittu velallisen ja velkojan välillä. Sovittu maksuaika ei saisi missään tapauksessa ylittää 60 päivää.
- 3) Sopimuksissa, jotka koskevat tavaroiden tai palveluiden toimittamista julkiselle viranomaiselle, tavaran tai palvelun vastaanottamiseen liittyvän hyväksymis- tai tarkistusmenettelyn enimmäiskesto ei saisi koskaan ylittää 30 päivää. (Lindström 2011, 152.)

10.4 Riidattomien saatavien oikeudellinen perintä

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että riidattomille saataville voidaan saada täytäntöönpanoperuste 90 päivässä laskettuna siitä, kun velkoja jätti hakemuksen tuomioistuimelle tai muulle toimivaltaiselle viranomaiselle. Tätä aikaa laskettaessa ei oteta huomioon tiedoksiantoon kuluvaa aikaa eikä velkojasta aiheutuvia myöhästymisiä. (Lindström 2011, 152.)

10.5 Maksuviivästysdirektiivin vaikutukset

Kansallisessa lainsäädännössä maksuviivästysdirektiivi pitää ottaa käyttöön kahden vuoden kuluessa direktiivin lopullisesta hyväksymisestä. Käytännössä direktiivin hyväksymisen seurauksena Suomessa joudutaan muuttamaan korkolakia ja lakia saatavien perinnästä. (Lindström 2011, 153.)

Ehdotus monimutkaistaa jossain määrin viivästyskorkoa koskevaa sääntelyä, koska jatkossa lakisääteiselle viivästyskorolle on kaksi eri korkokantaa. Varsinkin alkuvaiheessa tästä voi aiheutua käytännön hankaluuksia. Silti ei ole katsottu perustelluksi ehdottaa, että viivästyskoron määrä Suomessa yleisesti korotettaisiin direktiivin edellyttämälle tasolle. Korotus olisi omiaan vaikeuttamaan maksuvaikeuksiin joutuneiden velallisten asemaa. Direktiivin säännös velkojan oikeudesta 40 euron suuruiseen vakiokorvaukseen maksun vähänkin viivästyessä luo kannustimia sille, että yritykset kehittävät taloushallintoaan siten, että laskut maksetaan viimeistään eräpäivänä. Velvollisuus suorittaa va-

kiokorvaus voi kuitenkin olla omiaan pahentamaan esimerkiksi tilapäisistä rahoitusongelmista kärsivän pienyrityksen taloudellisia vaikeuksia. (Oikeusministeriön www-sivut, 2012.)

11 LOPUKSI

Työn tarkoituksena oli selvittää, millaisia tietouukkoja pienyrittäjällä on liittyen lakeihin, jotka sääntelevät laskutusta ja perintää. Tuloksena syntyi tietopaketti, jonka uskon olevan hyödyllinen kaikille haastattelemilleni yrittäjille. Lisäksi opinnäytetyöstä voi hyötyä kuka tahansa yrittäjä, joka tuntee tarvitsevansa lisää tietoa.

Pienyrittäjälle asiakassuhteet ovat tärkeitä ja perinnän käyttö saatetaan kokea kiusalliseksi ja asiakassuhdetta vaarantavaksi. On hyvä tietää eri perintämenetelmiä ja hoitaa perintä asiallisesti asiakasta menettämättä. Joskus asiakkaat saattavat jopa käyttää hyväksi yrittäjän hyväntahtoisuutta ja jättää juuri hänen laskunsa pinon alimmaksi tietäessään, että laskua ei tulla nopeasti perimään.

Työn ulkopuolelle jätettiin kokonaan arvonlisäverolain vaatimat laskumerkinnät, koska kaikilla yrittäjillä oli tämä osa-alue erittäin hyvin hallussa. Myös oikeudellinen perintä ja ulosotto jätettiin työssä käsittelemättä. Ne ovat omia laajoja kokonaisuuksia ja kohderyhmä ei halunnut niihin perehtyä tarkemmin. Tratan käytöstä yrittäjät eivät olleet kovin kiinnostuneita, mutta toisaalta sen hyötyjä ei välttämättä tunnettu kovin hyvin. Halusin tuoda sen perusperiaatteet tähän työhön, koska joissakin tilanteissa tratan käyttö voi olla hyödyllistä. Lisäksi työssä esitellään lyhyesti EU:n maksuviivästysdirektiivin tuomia tulevaisuuden muutoksia. Muuten työssä on käyty läpi juuri ne asiat, joita yrittäjät halusivat. Asioita käydään läpi siinä laajuudessa, kuin uskon yrittäjän työssään tarvitsevan tietoa. Runsaalla otsikoinnilla ja kappaleiden jaottelulla on helpotettu asioiden löytymistä vaivattomasti.

Maksuviivästysten ja luottotappioiden ennaltaehkäisemiseen ei tässä työssä puututtu, kuin tehokkaan perinnän ja nopean laskutuksen kautta. Se on aihealueena laaja ja sinän-

sä erittäin tärkeäkin ja olisi jo toisen opinnäytetyön aihe. Tämän työn aihe oli juridinen näkökulma saatavien perintään pienyrityksissä ja tuloksena on siitä lähtökohdasta oleva tiivis ja helposti hyödynnettävissä oleva tietopaketti.

LÄHTEET

FIM:n www-sivut. Viitattu 4.3.2012.

<https://www.fim.com/suomi/bank/limit/limiitin%20erityisehdot.pdf>

Hallituksen esitys 199/1996.

Hirsjärvi, S & Hurme, H. 2008. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistokustannus.

Hynninen, H & Raatikainen P. 2011. Yrityksen asiakirjat – ohjeet, mallit ja käyttö. Helsinki: SanomaPro Oy. Viitattu 13.3.2012.

<http://www.wsoypro.fi/lillukka.samk.fi/wsoypro.aspx?prevpos=yal11.24354&page=selain&ts=jo&pos=yal11.1&offset=#gethere>

Karttunen, T., Koivunen, K., Laasanen, H., Sippel, L., Uitto, T. & Valtonen M. 2009. Juridiikan perusteet. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.

Korkolaki 20.8.1982/633.

Kuluttajansuojalaki 20.1.1978/38.

Laki saatavien perinnästä 22.4.1999/513.

Laki velan vanhentumisesta 15.8.2003/728.

Lehtonen, Y. 1996. Yrityksen perintäopas. 3. uud. p. Helsinki: Tietosanoma Oy

Lehtonen, Y., Mökkönen, K., Töyrylä, H. & Seulu, M-R. Perintä ja luotonhallinta. Helsinki: SanomaPro Oy. Viitattu 06.01.2011.

<http://www.wsoypro.fi/lillukka.samk.fi/wsoypro.aspx?ts=yo&page=selain&pos=pl>

Lindström, J. 2011. Luotonvalvonta ja saatavien perintä. Helsinki: Talentum.

Oikeusministeriön www-sivut. Maksuviivästystyöryhmän mietintö 54/2011. Viitattu 05.02.2012. www.om.fi

Pönkä, P. & Willman, P. 2005. Käytännön perintäopas. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Rikalainen, E. & Uitto, T. 2008. Pakkokeinot ja saatavien perintä. Helsinki: Kiinteistöalan kustannus Oy.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Ulosottokaari 15.6.2007/705.

Valtionvarainministeriön www-sivut. Viitattu 04.01.2012. <http://www.vm.fi>.